

3021#01/ Qiymət və qiymətləndirmə (azərb bölməsi)

01

Sual 1: Qiymətəmələgəlmə elmi:

- a) əmtənin istehsalı prosesini və hərəkət mərhələlərini öyrənən bir elmdir
- b) qiymət-istehlakçıların pul gəlirlərinin formalaşması prosesini öyrənən bir elmdir
- c) qiymətlərin formalaşması prosesini, hərəkət qanunauyğunluqlarını və onlardan istifadəni öyrənən elmdir**
- d) qiymət - əmək xərclərini və dəyəri öyrənən bir elmdir
- e) qiymət-bazarda alıcı xərclərini öyrənən bir elmdir

Sual 2: “Qiymət-dəyərin pulla ifadəsidir tərifinin banisi kimdir?”

- a) L.Valras, K.Mencer
- b) U.Cevons, L.Valras
- c) P.Makkonelli, L.Bryu
- d) A.Smit, D.Rikardo, K.Marks**
- e) A.Marşall

Sual 3: Əmək-dəyər nəzəriyyəsinin mahiyyəti nədir?

- a. qiymət-istehlakçıların məhsul vahidini almaq üçün ödədikləri pulun miqdarıdır
- b) qiymət-əmək məhsulu və istehlak dəyəridir
- c) qiymət-istehlakçı faydalılığının ölçüsüdür
- d) qiymət-əməyin məsrəflərinin və istehlak dəyərinin ölçüsüdür
- e) qiymət-dəyərin pulla ifadəsidir**

Sual 4: Əmək dəyər nəzəriyyəsinə görə qiymətin formalaşmasının əsasını təşkil edir

- a) istehlak dəyəri.
- b) ictimai-zəruri əmək xərcləri**
- c) tələb - təklif nisbətləri
- d) mübadilə dəyəri
- e) tədavüldə olan pul kütləsinin miqdarı

Sual 5: Aşağıdakı iqtisadi qanunlardan hansı qiymətəmələgəlmənin nəzəri əsaslarını təşkil etmir?

- a) pul tədavülü qanunu
- b) dəyər qanunu
- c) tələb qanunu
- d) təklif qanunu
- e) antiinhisar qanunu**

Sual 6: Firmanın qiymətəmələgəlmə nəzəriyyəsindəki əsas istiqamətlərə aiddir?

- a) qiymətlərin indeksləşdirilməsi
- b) sosial ədalət
- c) subyektiv marjinalizm**
- d) antiinhisarçılıq
- e) iqtisadi artımın təmin edilməsi

Sual 7: Qiymətin funksiyası deyil

- a) uçot funksiyası
- b) bölüşdürücü funksiya
- c) tədiyyə funksiyası**
- d) stimullaşdırıcı funksiya
- e) informasiya funksiya

Sual 8: Qiymətəmələgəlmənin prinsiplərinə aid deyil

- a) qiymət intizamına nəzarət
- b) qiymətlərin təsbit edilməsi**
- c) qiymətlərin məqsədyönlülüyü
- d) qiymətqoymada fəsiləsizlik
- e) qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması

Sual 9: Marjinal qiymət nəzəriyyəsinin əsas prinsipidir –

- a) təklifin həcmnin artırılması
- b) inhisarlaşmanın qarşısının alınması
- c) tələbin həcmnin artırılması
- d) bazarda tarazlığa nail olunması**
- e) sağlam rəqabət mühitinin yaradılması

Sual 10: İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil –

- a) aksiz vergisi**
- b) əlavə dəyər vergisi
- c) mənfəət
- d) maya dəyəri
- e) qiymət əlavələri

Sual 11: «Franko qiyməti» asılıdır –

- a) əmtənin bazar payından
- b) əmtənin növündən
- c) əmtənin daşınması xüsusiyyətlərindən**
- d) rəqabətdən
- e) əmtəyə olan tələbdən

Sual 12: Firmanın rəhbərliyi tərəfindən təsdiq olunmuş qiymət məcmuəsinə uyğun məhsulların satışı

- a) vergi siyasəti
- b) innovasiya siyasəti
- c) əmtəə siyasəti
- d) təsbit olunmuş qiymətlər siyasəti**
- e) investisiya siyasəti

Sual 13: İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil –

- a) aksiz vergisi**
- b) əlavə dəyər vergisi
- c) mənfəət
- d) maya dəyəri
- e) qiymət əlavələri

Sual 14: Qiymətin stimullaşdırıcı elementidir

- a) aksiz vergisi
- b) ticarət əlavələri (güzəştləri)
- c) mənfəət**
- d) topdansatış əlavələri (güzəştləri)
- e) ƏDV

Sual 15: Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil.

- a) istehsal yerində FOB qiyməti
- b) bazis məntəqə qiyməti
- c) təsbit edilən qiymətlər**
- d) franko-anbar-istehlakçı qiyməti
- e) nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər

Sual 16: Pərakəndə satış qiyməti sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətindən yüksəkdir.

- a) ƏDV-nin məbləği qədər
- b) aksiz vergisinin məbləği qədər
- c) maya dəyəri və mənfəətin cəmi qədər
- d) ticarət əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər.**
- e) topdansatış əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər

Sual 17: Sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil –

- a) istehsalçı müəssisənin topdan satış (buraxılış) qiyməti
- b) əlavə dəyər vergisi
- c) ticarət əlavələri (güzəştləri)**
- d) aksiz vergisi
- e) mənfəət

Sual 18: Beynəlxalq qiymətləndirmə standartları hazırlanır?

- a) Qiymətləndirmə Standartları üzrə Beynəlxalq Komitə tərəfindən**
- b) Kral İnstitutu tərəfindən
- c) Əsas Fondların Qiymətləndiricilərinin Avropa Qrupu tərəfindən
- d) Qiymətləndiricilər Assosiasiyalarının Avropa Qrupu tərəfindən
- e) EVROVAL təşkilatı tərəfindən

Sual 19: Qiymətin ikili təbiətinə aiddir:

- a) dəyər və ortalaşdırılmış dəyər
- b) dəyər və istehlak dəyər**
- c) istehsal qiyməti və dəyər
- d) dəyər və gətirilmə ictimai xərclər
- e) istehsal qiyməti və gətirilmə ictimai xərclər

Sual 20: Əmtənin istehsalına və reallaşdırılmasına çəkilən xərclərin mahiyyətini izah etmir:

- a) tarazlıq xərcləri
- b) ictimai-zəruri xərclər
- c) son hədd xərcləri
- d) elmi cəhətdən əsaslandırılmış səmərəli xərclər
- e) **differensiallaşdırılmış xərclər**

Sual 21: Buraxılmış imkanların xərcləri

- a) məhsul buraxılışının həcmindən asılı olmayan xərclər
- b) sabit və dəyişən xərclərin cəmi
- c) **resurslardan istifadənin bütün mümkün üsulların daha səmərəlisindən pul gəlirləri**
- d) son hədd kimi müəyyən edilən xərclər
- e) istehsalın mənimsənilməsindən başlayaraq bütün xərclərin cəmi

Sual 22: Pərakəndə satış qiyməti sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətindən yüksəkdir.

- a) ƏDV-nin məbləği qədər
- b) aksiz vergisinin məbləği qədər
- c) maya dəyəri və mənfəətin cəmi qədər
- d) **ticarət əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər.**
- e) topdansatış əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər.

Sual 23: Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil

- a) istehsal yerində FOB qiyməti
- b) bazis məntəqə qiyməti
- c) **təsbit edilən qiymətlər**

- d) franko-anbar-istehlakçı qiyməti
- e) nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər

Sual 24: Qiymətin bölüşdürücü funksiyası əlaqədardır

- a) xərclərin ölçülməsi və bölüşdürülməsi
- b) tələb və təklifin nisbətlərinin balanslaşdırılması
- c) xalq təsərrüfatı sahələri arasında kapital axını
- d) milli gəlirin bölüşdürülməsi və yenidən bölüşdürülməsi**
- e) əhalinin gəlirlərinin indeksləşdirilməsi

Sual 25: Qiymətin stimullaşdırıcı elementidir

- a) aksiz vergisi
- b) ticarət əlavələri (güzəştləri)
- c) mənfəət**
- d) topdansatış əlavələri (güzəştləri)
- e) ƏDV

Sual 26: Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir –

- a) maya dəyəri və mənfəətin cəminə
- b) maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
- c) ümumi gəlirin maya dəyərində olan nisbətində
- d) sabit və dəyişən xərclərin cəminə**
- e) ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqinə

Sual 27: Qiymətəmələgətirən amil deyil

- a) konyunktura amili
- b) valyuta-maliyyə amili
- c) dəyər amili

d) inflyasiya amili

e) dövlət inhisar tənziplənməsi amili

Sual 28: Aşağıdakılardan hansı səhvdir

a) qiymət əmtənin dəyərinin pulla ifadəsidir

b) qiymət alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun miqdarıdır

c) tarif pullu xidmətlərin qiymətidir

d) tarif əmtəə və xidmətlərin qiymətlərinin istənilən siyahısıdır

e) qiymət (tarif) əmtənin (xidmətin) istehsalı və tədavülü xərclərinin məcmusudur

Sual 29: Əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növü hansıdır?

a) cari qiymətlər

b) pərakəndə satış qiymətləri

c) məlumat qiymətləri

d) mövsümi qiymətlər

e) satınalma qiymətləri

Sual 30: «Müqavilə qiymətinə sinonim kimi hansı müəyyənliliyi göstərmək olar?

a) faktiki sövdələşmə qiyməti

b) müqavilə qiyməti

c) tarazlıq qiyməti

d) topdansatış qiyməti

e) pərakəndə satış qiyməti

Sual 31: Bazar qiyməti nəyə deyilir?

- a) tələbin həcmi təklifin həcmi üstələyir
- b) tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
- c) təklifin həcmi tələbin həcmi üstələyir
- d) tələbin həcmi təklifin həcminə bərabərdir**
- e) təklifin həcmi tələbin həcmindən aşağıdır

Sual 32: Fəaliyyət müddətinə görə qiymətin növü:

- a) tikinti məhsulunun qiyməti
- b) brutto qiymət
- c) sabit qiymətlər**
- d) preyskurant qiymətlər
- e) tender qiymətlər

Sual 33: Xidmət etdiyi iqtisadi dövriyyəsinin xarakterinə görə qiymətin növü hansıdır?

- a) sərbəst qiymətlər
- b) müqavilə qiymətləri
- c) birja qiymətləri
- d) cari qiymətlər
- e) tikinti məhsulunun qiyməti**

Sual 34: Təsbit olunma qaydasına görə qiymətin növü

- a) müqavilə qiymətləri**
- b) auksion qiymətləri
- c) sənaye məhsulunun qiyməti
- d) netto qiymətlər
- e) mövsümi qiymətlər

Sual 35: Tikinti məhsulunun qiymətini xarakterizə edir.

- a) maya dəyəri
- b) avadanlığa çəkilən xərc
- c) dəyər
- d) bina və qurğuların tikintisinə çəkilən xərclər
- e) **smeta dəyəri**

Sual 36: Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir:

- a) **maşın və mexanizmlərin istismar xərcləri**
- b) tikintidə işçilərə xidmətlə əlaqədar olan xərclər
- c) sair üstəlik xərclər
- d) tikinti quraşdırma işlərinin təşkili ilə əlaqədar xərclər
- e) inzibati təsərrüfat xərcləri

02

Sual 37: Qiymət strategiyasının iqtisadi məzmununun riyazi ifadəsi hansıdır

- a) qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin dinamikası
- b) qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları
- c) qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası
- d) **qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları + ilkin qiymətlərin dinamikası**
- e) qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası+ qiymətlərin bazar sığortalanması.

Sual 38: Qiymət taktikası özündə aşağıdakılardan hansı üzrə qərarları əks etdirir.

- a) optimal qiymət səviyyəsinin seçilməsi
- b) qiymətin əmtəənin təyinatına istiqamətləndirilməsi

- c) **qiymətin psixoloji həddinin seçilməsi**
- d) qiymətlərin təhlili və proqnozlaşdırılması
- e) qiymətdəyişmə bazasının seçilməsi

Sual 39: Bunlardan hansı yeni və analoqu olmayan məhsullara qiymətdəyişmə strategiyasıdır?

- a) sabit qiymətlər strategiyası
- b) **yüksək qiymətlər strategiyası və ya «qaymaqyığma» strategiyası**
- c) üstün qiymətlər strategiyası
- d) lider qiymətlər strategiyası
- e) mükafatlı üstəliklər strategiyası

Sual 40: Qiymət siyasətinin əsas istiqamətləri hansılardır?

- a) təsbitləşdirmə
- b) liberallaşdırma
- c) **daxili və xarici**
- d) indeksləşdirmə
- e) xərc və faydalılıq

Sual 41: Dövlətin qiymət siyasəti:

- a) **qiymətlərin tənzimlənməsində birbaşa və dolaylı metodların uyğunlaşdırılması yolu ilə həyata keçirilir**
- b) qiymətlərin sərbəstləşdirilməsinə şərait yaradır
- c) qiymətlərin səviyyəsini müəyyən etməklə məhsulun rəqabət qabiliyyətini yüksəldir
- d) müəssisənin zərərsizlik səviyyəsini müəyyən edir
- e) cavablar doğru deyildir

Sual 42. Müəssisənin qiymət siyasəti:

- a) müəssisənin istehsal prosesinin fasiləsizliyini təmin edir
- b) xammallardan tam və səmərəli istifadəni zəruri edir
- c) məhsulun yeniləşməsini təmin edir
- d) rəhbərliyin istehsal edilən əmtəələrə qiymətlərin qoyulması, yoxlanılması və dəyişdirilməsi üzrə fəaliyyətidir**
- e) cavablar doğru deyildir

Sual 43: Müəssisənin qiymət siyasəti:

- a) strateji və taktiki cəhətləri birləşdirir**
- b) qiymətlərin fasiləsizlik prosesini təmin edir
- c) qiymətlərin formalaşması prosesinə nəzarəti həyata keçirir
- d) qiymətlər xərclərin uçotunu təmin edir
- e) cavablar doğru deyildir

Sual 44: Qiymət siyasəti:

- a) müəssisənin istehsalının təşkilinə şərait yaratmır
- b) müəssisənin bazar payını artırır
- c) əmtəə və xidmətlərə qiymətdoyma sferasında müəssisələrin rəhbər tutduqları ümumi prinsiplərdir**
- d) müəssisənin rəhbərliyinin idarəetmə fəaliyyətini stimullaşdırır
- e) cavablar doğru deyildir

Sual 45: Müəssisənin qiymət siyasəti:

- a) müəssisənin qiymətəmələgəlmə prosesində xərc istiqamətini seçir
- b) müvafiq qərar variantlarının nəticələrinin təhlili əsasında qiymətləri məqbul sayır**
- c) müəssisənin qiymətəmələgəlmə prosesində bazar payını əsas tutur
- d) istehsalda təkrar-istehsal prosesini təmin edir

e) cavablar doğru deyildir

Sual 46: Müəssisənin qiymət siyasəti:

- a) müəssisənin istehsal edəcəyi əmtəəni seçir
- b) müəssisənin bazar fəaliyyətini təmin edir
- c) müəssisənin idarəetmə strukturunu seçir
- d) müəssisənin rəqabətliyini artırır
- e) **müəssisənin ümumi strategiyasının əsas elementlərini təşkil edir**

Sual 47: Tədavüldə nağd pul kütləsinin artımı və kreditin artımı arasındakı asılılığı əks etdirir –

- a) pul multiplikatoru
- b) əmanət multiplikatoru
- c) istehlak multiplikatoru
- d) investisiya multiplikatoru
- e) **kredit multiplikatoru**

Sual 48: Milli gəlirin artımı ilə investisiyanın artımı arasındakı fərq nəyə bərabərdir ?

- a) əmanətlərin məbləğinə
- b) **istehlak xərclərinə**
- c) amortizasiya ayırmalarına
- d) doğru variant yoxdur
- e) istehsal xərclərinə

Sual 49: Akselerasiya prinsipi nəyi əks etdirir ?

- a) əsas kapitalla və istehlak mallarına olan tələbat arasındakı asılılığı
- b) istehsal vasitələrinin və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındakı asılılığı**
- a. investisiya qoyuluşlarının və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındakı asılılığı
- c) əsas kapitalla və investisiyaya olan tələbin dəyişməsini
- d) bütün variantlar doğrudur

Sual 50: Akselerasiya əmsalının ölçülməsi meyarıdır ?

- a) gəlirlərin artımı**
- b) qiymətlərin artımı
- c) investisiyanın artımı
- d) istehlakın artımı
- e) bütün variantlar doğrudur

Sual 51: Akselerator və multiplikatorun fəaliyyətinin uzlaşması nəyi ifadə edir ?

- a) işgüzar fəallığın dəyişməsini**
- b) investisiya qoyuluşunun dəyişməsini
- c) istehlak tələbinin dəyişməsini
- d) istehlak xərclərinin dəyişməsini
- e) maliyyə göstəricilərinin dəyişməsini

Sual 52: Qiymət siyasətinin taktiki cəhəti:

- a) qiymətlərin qoyulması üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
- b) qiymətlərin dəyişdirilməsi üzrə razılaşdırılma tədbirləridir
- c) qısamüddətli və birdəfəlik xarakterli tədbirlərdir**
- d) istehsal şəbəkəsi üzrə fəaliyyətin tənzimlənməsi tədbirləridir
- e) cavablar doğru deyil

Sual 53: Qiymət siyasətinin taktiki cəhəti üzrə tədbirlər:

- a) satış həcmnin çoxaldılmasına yönəldilir
- b) idxal və ixrac əməliyyatları üzrə idarə heyəti səhvlərinin aradan qaldırılmasına yönəldilir
- c) rəqiblərin davranışında baş verən səhvlərin nəticəsində istehsal fəaliyyətində yaranan fasilələrin ləğvinə yönəldilir
- d) bazarda qiymətlərin proqnozlaşdırılan dəyişikliyi nəticəsində istehsal bölmələrinin fəaliyyətində olan artımın reallaşmasına yönəldilir
- e) **idarə heyətinin səhvləri, rəqiblərin davranışında, yaxud bazarda qiymətlərin gözlənilməyən dəyişikliyi nəticəsində istehsal bölmələrinin fəaliyyətində uyğunsuzluqların ləğvinə yönəldilir**

Sual 54: Qiymət siyasətinin strateji cəhəti:

- a) qiymətlərin qoyulması üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
- b) qiymətlərin dəyişdirilməsi üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
- c) istehsal şəbəkəsi üzrə fəaliyyətin tənzimlənməsi tədbirlərdir
- d) istehsal edilən əmtəələrin rəqabət qabiliyyətliliyinin təmin edilməsinə yönəldilən tədbirlərdir
- e) **cavabların hər biri doğrudur**

Sual 55: Qiymət siyasətinin taktiki cəhəti:

- a) qiymətlərin qoyulması üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir
- b) **qiymətlərin dəyişdirilməsi üzrə razılaşdırılmış tədbirlərdir**
- c) istehsal şəbəkəsi üzrə fəaliyyəti tənzimlənməsi tədbirləridir
- d) istehsal edilən əmtəələrin rəqabət qabiliyyətliliyinin təmin edilməsi tədbirləridir
- e) cavablar doğru deyildir

Sual 56: Dövlətin qiyməti vasitəli (dolayı) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqaməti deyildir:

- a) **paritet qiymətlərin təyin edilməsi**
- b) vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi
- c) pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi
- d) valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi
- e) idxal və ixrac rüsumlarının və gömrük kvotasının təyin edilməsi

Sual 57: Dövlətin qiyməti vasitəsiz (birbaşa) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqamətidir:

- a) dövlət tədarükü
- b) vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi
- c) pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi
- d) dövlətin investisiyası
- e) **cavablar doğru deyildir**

Sual 58: Dövlətin birbaşa (vasitəsiz) siyasəti istiqaməti deyildir:

- a) müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
- b) ümumi qiymətlərin dondurulması
- c) qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- d) **paritet qiymətlərin sərbəstləşdirilməsi**
- e) rentabellik normasının təyin edilməsi

Sual 59. Dövlətin qiyməti vasitəsiz (birbaşa) tənzimlənməsinə aid deyildir:

- a) ümumi qiymətlərin dondurulması
- b) qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- c) müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
- d) rentabellik normasının təyin edilməsi
- e) **valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi**

Sual 60: Qiymət siyasətinin strateji cəhəti:

- a) qiymətəmələgəlmə prosesinin fasiləsizliyi
- b) qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması
- c) qiymətlərin stimullaşdırıcı xassəyə malik olması
- d) müəssisənin bütün istehsal şəbəkəsinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə tədbirləri əhatə edir**
- e) cavablar doğru deyildir

Sual 61: Qiymət siyasətinin strateji cəhəti:

- a) qiymətlərin formalaşmasının xərc istiqaməti
- b) qiymətlərin formalaşmasının marjinal istiqaməti
- c) qiymətlərin qoyulması və dəyişdirilməsi üzrə razılaşıdırılmış tədbirləri əhatə edir**
- d) qiymətlərin formalaşmasının fasiləsizliyi
- e) cavablar doğru deyildir

Sual 62: Məcmu tələbin tərkib elementi deyil –

- a. istehlak
- b) investisiya
- c) xalis ixrac
- d) dövlət satinalmaları
- e) dövlət xərcləri**

Sual 63: Planlı xərclərin tərkib elementi deyil –

- a) planlı investisiyalar
- b) istehlak xərcləri
- c) dövlət xərcləri
- d) dövlət satinalmaları**
- e) idxal-ixrac saldosu

Sual 64: Planlı xərclərin tərkib elementidir –

- a) dövlət satınalmaları
- b) dövlət xərcləri**
- c) investisiya qoyuluşu
- d) xalis ixrac
- e) istehlak xərcləri

Sual 65: Qiymətlərin dəyişməsinə istehlakçının reaksiyası nə vaxt müsbət ola bilər ?

- a) qiymətlərin növbəti enməsi gözlənilir
- b) yeni qiymət psixoloji cəhətdən cəlbedici deyil
- c) əmtəə dəbdən düşmüşdür
- d) dövlət xərcləri**
- e) istehlakçılar keyfiyyətin dəyişməsinə hiss edir

Sual 66: Qiymətin dəyişməsinə istehlakçılar nə vaxt müsbət reaksiya göstərir ?

- a) qiymətin dəyişməsi əsaslıdır
- b) dövlət xərcləri
- c) istehlakçılar keyfiyyətin dəyişməsinə hiss edir
- d) əmtəə nadir keyfiyyətlərə malikdir**
- e) bütün qeyd olunan hallarda

03

Sual 67: Qiymətin əmələ gəlməsinin metodologiyası deyildir:

- a) qiymətin əmələgəlməsi konsepsiyasının işlənilib hazırlanması
- b) qiymətlərin müəyyən edilməsi və əsaslandırılması
- c) qiymət sisteminin formalaşdırılması
- d) qiymətəmələgəlmənin idarə olunması üzrə prinsip və metodlar məcmusu
- e) cavablar doğru deyildir**

Sual 68: Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodologiyasının əsasında dayanır:

- a) qiymət dinamikası
- b) qiymət strukturu
- c) qiymət strategiyası**
- d) qiymət sistemi
- e) inflyasiya

Sual 69: Qiymətəmələgəlmənin metodikası təmin edir:

- a) marketing prinsipinin tətbiqini
- b) qiymət strategiyasının reallaşdırılmasını**
- c) əmtələrin keyfiyyət parametrlərinin ölçüsünü
- d) əmtələrin istehlak faydalılığını
- e) qiymətlərin müəyyən edilməsi qaydasını

Sual 70: Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodları qrupudur:

- a) qayda və prinsip
- b) tövsiyyə və vasitələr
- c) bəli orta qiyməti
- d) əsas və alternativ**
- e) cavablar doğru deyildir

Sual 71: Əsas (bazis) metodlar qrupuna aid deyildir:

- a) xərc metodu
- b) aqreqat metodu
- c) parametrik metod
- d) normativ parametrik metod
- e) qiymətlərin istehsal xərcləri əsasında müəyyən edilməsi**

Sual 72: Alternativ metodlar qrupuna aid deyildir:

- a) qiymətlərin istehsal məsrəfləri əsasında müəyyən olunması
- b) qiymətlərin bazarda tələbə görə müəyyən olunması
- c) qiymətlərin rəqabətə meyllilik əsasında müəyyən olunması
- d) qiymətlərin istehsal məsrəfləri ilə bazarda tapılmış tarazlığa görə müəyyən edilməsi
- e) **cavablar doğru deyildir**

Sual 73: Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünür ?

- a) **fərqləndirilmiş alıcılar**
- b) təqlid edən alıcılar
- c) “ oyunçular”
- d) Beblen effektini izləyənlər
- e) sadalananaların hamısı

Sual 74: Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünür ?

- a) qənaətcil alıcılar
- b) **təqlid edən alıcılar**
- c) etik alıcılar
- d) apatik alıcılar
- e) fərqləndirilmiş alıcılar

Sual 75: Qiymətə təsir göstərən amillərdən asılı olaraq alıcılar tərəfindən üstünlükvermənin növü deyil ?

- a) nadirlik effekti
- b) “ qiymət-keyfiyyət” effekti
- c) xərclərin bölüşdürülməsi effekti
- d) **ehtiyatların paylanması effekti**
- e) müqayisənin mürəkkəbliyi effekti

Sual 76: Qiymətə təsir göstərən amillərdən asılı olaraq alıcılar tərəfindən üstünlükvermənin növüdür ?

- a. Beblen effekti
- b) gəlir effekti
- c) əvəzetmə effekti
- d) qiymətin ədalətliyi dərəcəsi**
- e) xərclərin ötürülməsi effekti

Sual 77: Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modelidir –

- a) Beblen effekti**
- b) son nəticə üzrə əmtənin qiymətləndirilməsi
- c) ehtiyatların yaradılması effekti
- d) müqayisənin mürəkkəbliyi effekti
- e) sadalananların hər biri

Sual 78: Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modeli deyil

- a) Snob effekti
- b) Beblen effekti
- c) təqlid edənlər
- d) müqayisənin mürəkkəbliyi effekti**
- e) sadalananların heç biri

Sual 79: Əmtəə nə qədər nadirdirsə (yanlış variantı seçin)

- a) onun qiyməti bir o qədər yüksəkdir
- b) onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər yüksəkdir
- c) onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər zəifdir**
- d) alıcı ona bir o qədər yüksək qiymət ödəyəcək

e) alıcıların əksəriyyəti onun bahalıqına görə laqeydlik göstərəcək

Sual 80: Əmtəələrin analoqlarla müqayisəsi nə qədər çətindirə -

- a) alıcılar onun qiymətinə bir o qədər həssasdırlar
- b) alıcılar onun qiymətinə bir o qədər zəif həssaslıq göstərəcək**
- c) alıcılar əmtəənin alış həcmi kəskin azaldacaq
- d) alıcılar əmtəənin alış həcmi tədricən azaldacaq
- e) əmtəə nadir olduğundan heç nə dəyişməyəcək

Sual 81: Əgər əmtəənin qiyməti onun keyfiyyətini əks etdirirsə -

- a) qiymət keyfiyyətə zəmanətdir
- b) alıcılar qiymətə az həssasdırlar
- c) keyfiyyət bilavasitə qiymətdə özünü biruzə verir
- d) qiymət yeganə keyfiyyət göstəricisidir
- e) alıcılar qiymətə yüksək həssaslıq göstərir**

Sual 82: Əmtəə nə qədər uzunmüddət ərzində saxlanıla bilərsə (yanlış variantı seçin)

- a. alıcıların onun qiymətinə həssaslığı bir qədər aşağıdır**
- b) alıcıların onun qiymətinə həssaslığı bir qədər yüksəkdir
- c) alıcılar optimal əmtəə ehtiyatı yaradacaqlar
- d) alıcılar əmtəənin alışını təxirə salırlar
- a. hər bir variant qismən mümkündür

04

Sual 83: Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir:

- a) maşın və mexanizmlərin istismar xərcləri**
- b) tikintidə işçilərə xidmətlə əlaqədar olan xərclər
- c) sair üstəlik xərclər
- d) tikinti quraşdırma işlərinin təşkili ilə əlaqədar xərclər
- e) inzibati təsərrüfat xərcləri

Sual 84: İnzibati təsərrüfat xərclərinə aiddir:

- a) fəhlələrə verilən əlavə əmək haqqı
- b) obyektlərin verilməsinə maliyyə xərcləri
- c) reklamlara çəkilən xərclər
- d) poçt – teleqraf, dəftərxana və telefon xərcləri**
- e) təşkilatın əmlakının sığortalanması

Sual 85: Təklifin qeyri-qiymət determinantlarına aid deyildir:

- a) resursların qiymətləri
- b) vergilər və dotasiyalar
- c) istehsal texnologiyası
- d) region infrastrukturunu**
- e) qiymət dəyişməsinə gözlənilir

Sual 86: Birbaşa xərclərin tərkibinə daxil deyildir:

- a) fəhlələrin əsas əmək haqqı
- b) materialların və konstruksiyaların dəyəri
- c) inzibati – təsərrüfat xərcləri**
- d) sair düzünə xərclər
- e) tikinti və maşın və mexanizmlərinin istismar xərcləri

Sual 87: Qiymət bu amillərdən asılı deyildir:

- a) firmanın məqsədləri
- b) bazarın segmentləşdirilməsi imkanı
- c) rəqabətin olması ehtimalı
- d) keyfiyyətin fərqləri
- e) firmanın istehsal gücü**

Sual 88: Qiymətləri aşağı salmağa sövq edən amil:

- a) **bazarda əsas yer tutmağa çalışmaq**
- b) rəqabətin olması
- c) uzunmüddətli mənfəət əldə etməyə çalışmaq
- d) daha çox alıcı kütləsi cəlb etmək
- e) cari tələbin yüksək tələbi

Sual 89: Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansılardır?

- a) məhsulun keyfiyyəti
- b) **məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət**
- c) marketinq tədqiqatının keyfiyyəti
- d) satışın həcmnin artırılması
- e) azad rəqabət mühiti

Sual 90: Transfert qiymətinin müəyyən olunmasında iştirak etmir:

- a) bazar qiymətləri
- b) son hədd xərcləri
- c) istehsal məsrəfləri
- d) **smeta qiymətləri**
- e) müqavilə qiymətləri

Sual 91: Faktiki satış göstəricilərinin uyğun plan göstəriciləri ilə müqayisə edilməsi və qiymətləndirilməsi necə adlanır?

- a) satış prosesi
- b) müəssisənin bazar payının müəyyən edilməsi
- c) marketinq tədqiqatı
- d) **satış imkanlarının təhlili**
- e) satış norması

Sual 92: Aşağıdakılardan hansı təklifin qeyri-qiymət determinantı deyil?

- a) resursların qiymətləri
- b) qiymət dəyişməsinin gözlənilməsi
- c) digər əmtəələrin qiymətləri
- d) alıcıların gəlirləri**
- e) satıcıların sayı

Sual 93: Aşağıdakılardan hansı tələbin qeyri-qiymət determinantı deyil?

- a) alıcıların sayı
- b) alıcıların zövqü
- c) vergilər və dotasiyalar**
- d) gələcək qiymət və gəlirə görə istehlakçı gözləməsi
- e) qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri

Sual 94: Aşağıdakıların hansı nəqliyyat xidmətləri tariflərinin növləri deyildir:

- a) daxili bazarda tələbə uyğun olaraq məişət tullantılarının daşınması xidmətləri**
- b) yüklərin daşınması, dəmiryol nəqliyyatında boşaltma və yükləmə işləmə
- c) dəmiryol nəqliyyatında sərnişinlərin, baqaj, yük baqajlarının və poçtların daşınması
- d) xarici gəmilərin daxili su yollarında keçidi yığımları
- e) avtomobil nəqliyyatında (taksi və daxil olmaqla) sərnişinlərin və yüklərin daşınması

Sual 95: Bazis şərtləri nədir?

- a) Məhsulun sığortalanması şərti ilə idxal və ixracı nəzərdə tutulur
- b) Nəqliyyat, yükləmə, boşaltma, məhsulun sığortalanması və əmtəələrin dövlət sərhəddini keçdiyi zaman gömrük sənədləşdirilməsi xərclərinin qiymətdə əks olunması şərtləri nəzərdə tutulur**

- c) Məhsulların gömrük rüsumları tətbiq edilməsi şərti ilə ixracatı nəzərdə tutulur
- d) Alışla bağlı bütün xərclərin alıcının öz üzərinə götürməsi şərti başa düşülür
- e) Satışla əlaqədar nəqliyyat və gömrük xərclərinin satıcı tərəfindən ödənilməsidir

Sual 96: Nəqliyyat xərclərinin differensiallaşdırılması daha yüksəkdir?

- a) dəniz nəqliyyatında
- b) boru-kəmərlər
- c) hava nəqliyyatında
- d) çay və avtomobil nəqliyyatında**
- e) hava və dəniz

Sual 97: Nəqliyyat xidmətlərinə görə tariflərə aid edilir:

- a) yükdaşıma tarifləri
- b) sərnixin daşıma tarifləri
- c) franko nəql etmə tarifləri
- d) yükdaşıma və sərnixindəşıma tarifləri
- e) cavablar doğrudur**

Sual 98: Nəqliyyatda tariflərin tərkib elementlərinə daxildir:

- a) ilkin-son əməliyyatlara dərəcələr
- b) nəqliyyat müəssisələrinin mənfəətləri
- c) əlavə dəyər vergisi
- d) yüklərin nəql olunması dərəcələri
- e) əvvəlkilərin hamısı daxildir**

Sual 99: Tələbin elastikliyinə təsir etmir:

- a) əvəzedici məhsulların olması
- b) vaxt amili
- c) məhsulun əldə olunmasının tezlik dərəcəsi
- d) firmanın mikromühiti**
- e) məhsuldan istifadə olunması imkanlarının müxtəlifliyi

05

Sual 100: Əmtəə dəstinin faydalılığının kəmiyyət qiymətləndirilməsi (yanlış cavabı göstərin)

- a) müstəsna xarakterə malikdir
- b) fərdi xarakterə malikdir
- c) ictimai xarakterə malikdir**
- d) subyektiv xarakterə malikdir
- a. fərdi və subyektiv xarakterə malikdir,

Sual 101. Son hədd faydalılığı

- a) istehlak həcmnin bir vahid azalması zamanı əmtəə dəstinin faydalılığının dəyişməsidir
- b) istehlak həcmnin bir vahid artması zamanı əmtəə dəstinin ümumi faydalılığının artımıdır**
- c) istehsal həcmnin bir vahid artması zamanı əmtəə dəstinin ümumi faydalılığının artımıdır
- d) istehlak həcmnin azalması nəticəsində pul vəsaitlərinə qənaətdir
- e) istehlak həcminə mütənasib olaraq qiymətlərin dəyişməsidir

Sual 102: Fərqsizlik əyrisinin xassəsi deyil

- a) yuxarıda və sağda yerləşən fərqsizlik əyrisi daha faydalı əmtəə dəstini xarakterizə edir
- b) fərqsizlik əyriyə müsbət meyilliyə malikdir**

- c) fərqsizlik əyriləri heç vaxt kəsişmirlər
- d) fərqsizlik əyriləri mənfi meyilliyə malikdir
- e) doğru cavab yoxdur

Sual 103: Satışın həvəsləndirmə formalarının seçilməsinə ən çox təsir edən amil hansıdır?

- a) qiymət
- b) marketinq strategiyası
- c) müəssisənin maliyyə vəziyyəti**
- d) strateji marketinq
- e) bazarın kompleks öyrənilməsi

Sual 104: Gəlir effekti hansı halda yaranır?

- a) əmtəənin qiymətinin aşağı düşməsi istehlakçının real gəlirini artırır**
- b) əmtəənin qiymətinin aşağı düşməsi istehlakçının real gəlirini azaldır
- c) əmtəənin qiymətinin artması düşməsi istehlakçının real gəlirini azaldır
- d) büdcə xəttinin fərqsizlik əyrisinə paralelliyi zamanı
- e) büdcə xəttinin fərqsizlik əyrisi ilə kəsişməsi zamanı

Sual 105: Qiymətlərin, mənfəətliliyin və bazar mövqeyinin sabitləşdirilməsi vəzifəsi hansı müəssisələr üçün aktualdır?

- a) inhisarçı
- b) böyük inkişaf potensialına malik olan**
- c) iri
- d) xırda
- e) sadalananların hər biri

Sual 106: "Müstəqil qiymət strategiyasının işlənməsi daim təkrarlanan prosesdir" fikri doğrudurmu?

- a) **doğrudur**
- b) doğru deyil
- c) inkişaf etməkdə olan bazarlarda fəaliyyət göstərən müəssisələr üçün məqbuldur
- d) inhisarçı müəssisələr üçün doğrudur
- e) qismən doğrudur

Sual 107: Marketing strategiyasının əsas tiplərinə aid deyil –

- a) bazarın inkişafı
- b) bazarın segmentləşdirilməsi
- c) bazara ciddi daxilolma
- d) **yeni məhsulun yaxud modifikasiyasının işlənməsi**
- e) bütün cavablar doğrudur

Sual 108: Qiymət strategiyasının işlənməsi prosesinin elementlərinə aid deyil –

- a) maliyyə məqsədlərinin dəqiqləşdirilməsi
- b) marketing strategiyasının dəqiqləşdirilməsi
- c) bazarın segment təhlili
- d) maliyyə təhlili
- e) **strateji təhlil**

Sual 109: Azərbaycan Respublikasında qiymətləri və tarifləri tənzimləyən orqan hansıdır?

- a) Vergilər Departamenti
- b) Gömrük Komitəsi
- c) Dövlət Sosial Müdafiə Fondu
- d) **Tarif Şurası**

e) İctimai Təşkilatlar

Sual 110: Dempinq nədir?

- a) məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə satışı
- b) məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı
- c) məhsulun irihəcmli güzəştlərlə satışı
- d) heç biri doğru deyil
- e) **məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə satışı və məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı**

Sual 111: Hansı qiymətlər dempinq qiyməti sayılır?

- a) **daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 8% aşağı qiymətlər**
- b) daxili bazar qiymətindən 8%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- c) daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- d) daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 18% aşağı qiymətlər
- e) daxili və xarici bazar qiymətlərindən 10-15% aşağı olan qiymətlər

Sual 112: Konyunkturaya təsir göstərən daimi fəaliyyət göstərən amil:

- a) sosial ziddiyyət
- b) kortəbii hadisələr
- c) **elmi texniki tərəqqi**
- d) möhtəkirlilik amilləri
- e) daxili və beynəlxalq siyasi böhran

Sual 113: Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin birbaşa metodları hansılardır?

- a) **Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.**
- b) Dövlət tədarükünün həyata keçirilməsi.
- c) Pul tədavülü və kreditin tənzimlənməsi.
- d) Dövlət xərclərinin tənzimlənməsi.
- e) Valyuta məzənnələrinin tənzimlənməsi.

Sual 114: Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin dolayı metodları hansılardır?

- a) Qiymətlərin dondurulması.
- b) Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- c) Təchizat – satış və ticarət əlavələrinin ölçülərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- d) **Vergilərin və vergi dərəcələrinin müəyyən edilməsi.**
- e) Sərbəst bazar qiymətlərinin dondurulması

Sual 115: Qiymətlərin tənzimlənməsi metodudur –

- a) xərc metodu
- b) beyin hücumu metodu
- c) aqreqat metodu
- d) **iqtisadi - inzibati metod**
- e) parametrik metod

Sual 116: Tənzimlənən qiymətlərə aiddir

- a) birja qiymətləri
- b) son hədd qiymətləri
- c) təsbit edilən qiymətlər
- d) **son hədd qiymətləri və təsbit edilən qiymətlər**
- e) birja qiymətləri və təsbit edilən qiymətlər

Sual 117: Yüksək qiymət strategiyası müsbət nəticə verir:

- a) rəqabət məhduddursa
- b) yüksək və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda
- c) ümumi satış həcmi artırmaq məqsədi qoyulduqda**
- d) məhsulun keyfiyyətinə uyğun olduqda
- e) qiyməti az həssas olan çoxsaylı alıcılar tərəfindən tələbin yüksək səviyyəsi müşahidə edildikdə

Sual 118: İnvestisiya multiplikatoru necə hesablanır ?

- a) əmanətlərin investisiyaya nisbəti kimi
- b) gəlirin artımının investisiyaya nisbəti kimi
- c) gəlirin artımının investisiyanın artımına nisbəti kimi**
- d) gəlirin investisiyanın artımına nisbəti kimi
- e) doğru variant yoxdur

Sual 119: Bank depozitlərinin artımı və pul kütləsinin artımı arasındakı asılılığı əks etdirir –

- a) pul multiplikatoru
- b) kredit multiplikatoru**
- c) istehlak multiplikatoru
- d) investisiya multiplikatoru
- e) əmanət multiplikatoru

Sual 120: Tədavüldə nağd pul kütləsinin artımı və kreditin artımı arasındakı asılılığı əks etdirir –

- a) əmanət multiplikatoru
- b) istehlak multiplikatoru
- c) investisiya multiplikatoru
- d) kredit multiplikatoru**

e) pul multiplikatoru

Sual 121: Akselerasiya prinsipi nəyi əks etdirir ?

- a) əsas kapitalla və istehlak mallarına olan tələbat arasındakı asılılığı
- b) istehsal vasitələrinin və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındakı asılılığı**
- c) investisiya qoyuluşlarının və istehlak mallarının istehsalının dəyişməsi arasındakı asılılığı
- d) əsas kapitalla və investisiyaya olan tələbin dəyişməsini
- e) bütün variantlar doğrudur

Sual 122: Akselerasiya əmsalının ölçülməsi meyarıdır ?

- a) gəlirlərin artımı**
- b) qiymətlərin artımı
- c) investisiyanın artımı
- d) istehlakın artımı
- e) bütün variantlar doğrudur

Sual 123: Məcmu tələbin tərkib elementi deyil –

- a) istehlak
- b) investisiya
- c) xalis ixrac
- d) dövlət satınalmaları
- e) dövlət xərcləri**

Sual 124: Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünür ?

- a) **fərqləndirilmiş alıcılar**
- b) təqlid edən alıcılar
- c) “ oyunçular”
- d) Beblen effektini izləyənlər
- e) sadalananaların hamısı

Sual 125: Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünür ?

- a) qənaətcil alıcılar
- b) təqlid edən alıcılar**
- c) etik alıcılar
- d) apatik alıcılar
- e) fərqləndirilmiş alıcılar

Sual 126: Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modelidir –

- a) Beblen effekti**
- b) son nəticə üzrə əmtəənin qiymətləndirilməsi
- c) ehtiyatların yaradılması effekti
- d) müqayisənin mürəkkəbliyi effekti
- e) sadalananların hər biri

Sual 127: Aşağıdakılardan hansı faydalılığın və tələbin təhlilinə sıra (ordinalist) yanaşma aksiomu deyil?

- a) tranzitivlik aksiomu
- b) təminolunmazlıq aksiomu
- c) tam (təkmil) sıralanma aksiomu
- d) istehsalçının qeyri-asılılığı aksiomu
- e) istehlakçının qeyri-asılılığı aksiomu**

Sual 128: Müəssisədə bir neçə qiymət strategiyasının eyni vaxtda tətbiqi mümkündürmü?

- a) **mümkündür**
- b) mümkün deyil
- c) yalnız ekstremal şəraitli bazarlarda mümkündür
- d) yalnız hakim mövqeyə malik müəssisələrdə mümkündür
- e) bu yolverilməzdir

Sual 129: Nadir əmtəyə patentin mövcudluğu hansı strategiyanın reallaşdırılmasına imkan verir?

- a) neytral qiymətməhləgəlmə
- b) **mükafatlı qiymətməhləgəlmə**
- c) bazara ciddi daxilolma
- d) yüksək dəyərlilik
- e) "qaymaqyığma"

Sual 130: Fərqsizlik qiyməti nədir?

- a) normal əmtəənin qiyməti
- b) orta bazar qiyməti
- c) **alternativ əmtəələrin ən yaxsının qiyməti**
- d) aşağı kateqoriyalı əmtəənin qiyməti
- e) istehlak xidmətlərinin tarifləri

Sual 131: Bazar konyunkturası şəraitində məhsulun qiyməti hansı amilin təsiri altında formalaşır?

- a) iqtisadi
- b) siyasi
- c) **taktiki**
- d) strateji
- e) demoqrafik

Sual 132: Dövlət tərəfindən qiymətlərin təsbit olunması üsulu deyil

- a) preyskurantların tətbiqi
- b) qiymətlərin «dondurulması»
- c) inhisar qiymətlərinin təsbit olunması
- d) rentabellik səviyyəsinin təsbit olunması**
- e) dövlət sektorunda qiymətlərə nəzarət

Sual 133: Hansı ölkədə təzimplənən qiymətlərin xüsusi çəkisi daha yüksəkdir?

- a) Avstriya;
- b) Fransa;
- c) ABŞ;
- d) İngiltərə;
- e) İsveçrə**

Sual 134: Konyunkturaya təsir edən daim fəaliyyət göstərməyən qeyri-tsiklik amil:

- a) elmi-texniki tərəqqi
- b) istehsal və kapitalin təmərküzləşməsi
- c) inflyasiya
- d) əmtəələrin istehsalı və istehlakında mövsümlilik
- e) kortəbii hadisələr**

Sual 135: Qiymətlərin dondurulması səmərəlidir?

- a) qısamüddətli dövrdə
- b) uzunmüddətli dövrdə
- c) yüksək inflyasiya zamanı**
- d) mülayim inflyasiya zamanı
- e) bütün variantlar doğrudur

Sual 136: Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi

- a) antiinflasiya xarakterli ola bilər;
- b) antiböhran xarakterli ola bilər;
- c) antiinflasiya və antiböhran xarakterli ola bilər
- d) antiinhişar xarakterli ola bilər;
- e) **cavablar doğrudur**

Sual 137: Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi forması deyil

- a) antiinhişar qanunvericiliyi ilə tənzimləmə
- b) gəlir siyasəti ilə tənzimləmə
- c) **antiinflasiya siyasəti ilə tənzimləmə**
- d) pul tədavülü sferası vasitəsilə tənzimləmə
- e) istehsal və tədavül prosesində bilavasitə iştirak etməklə tənzimləmə

Sual 138: Praktiki qiymətməmələgəlmədə iqtisadi nəzəriyyənin nəticələrindən istifadə variantları hansılardır?

- a) radikal
- b) kompromiss
- c) konstruktiv və radikal
- d) praktik və kompromiss
- e) **radikal cə kompromiss**

Sual 139: Firmanın idarəetmə konsepsiyasının alətləri hansılardır?

- a) xərclərin və qiymətlərin hesablanması
- b) qiymətlərin və qiymətliliyin idarə edilməsi
- c) xərclər və qiymətlərlə idarəetmə
- d) qiymətlərin və qiymətliliklə nəzarət
- e) **bütün variantlar doğrudur**

Sual 140: Qiymətəmələgəlməyə alternativ yanaşmaları göstərin:

- a) xərc və gəlir
- b) xərc və qiymət
- c) gəlir və qiymətlilik
- d) qiymət və qiymətlilik**
- e) qiymət və gəlir

Sual 141: Passiv qiymətəmələgəlmə nədir?

- a) rəqiblərin qiymət qərarları əsasında qiymətqoyma**
- b) rentabelliyn məqsədli səviyyəsi əsasında qiymətqoyma
- c) alternativ metodlar əsasında qiymətqoyma
- d) satışın idarə edilməsi çərçivəsində qiymətqoyma
- e) bütün variantlar doğrudur

Sual 142: Aktiv qiymətəmələgəlmə nədir?

- a) satışın idarə edilməsi çərçivəsində qiymətqoyma**
- b) alternativ metodlar əsasında qiymətqoyma
- c) rentabelliyn məqsədli səviyyəsi əsasında qiymətqoyma
- d) rəqiblərin qiymət qərarları əsasında qiymətqoyma
- e) bütün variantlar doğrudur

Sual 143: Akselerator və multiplikatorun fəaliyyətinin uzlaşması nəyi ifadə edir ?

- a) işgüzar fəallığın dəyişməsinə**
- b) investisiya qoyuluşunun dəyişməsinə
- c) istehlak tələbinin dəyişməsinə
- d) istehlak xərclərinin dəyişməsinə
- e) maliyyə göstəricilərinin dəyişməsinə

Sual 144: Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modeli deyil

- a) Snob effekti
- b) Beblen effekti
- c) təqlid edənlər
- d) müqayisənin mürəkkəbliyi effekti**
- e) sadalananların heç biri

Sual 145: Əmtəə nə qədər nadirdirsə (yanlış variantı seçin)

- a. onun qiyməti bir o qədər yüksəkdir
- b) onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər yüksəkdir
- c) onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər zəifdir**
- d) alıcı ona bir o qədər yüksək qiymət ödəyəcək
- e) alıcıların əksəriyyəti onun bahalığına görə laqeydlik göstərəcək

Sual 146: Əmtəələrin analoqlarla müqayisəsi nə qədər çətindirsə -

- a) alıcılar onun qiymətinə bir o qədər həssasdırlar
- b) alıcılar onun qiymətinə bir o qədər zəif həssaslıq göstərəcək**
- c) alıcılar əmtəənin alış həcmi azaldacaq
- d) alıcılar əmtəənin alış həcmi tədricən azaldacaq
- e) əmtəə nadir olduğundan heç nə dəyişməyəcək

Sual 147: Əgər əmtəənin qiyməti onun keyfiyyətini əks etdirirsə -

- a) qiymət keyfiyyətə zəmanətdir
- b) alıcılar qiymətə az həssasdırlar
- c) keyfiyyət bilavasitə qiymətdə özünü biruzə verir
- d) qiymət yeganə keyfiyyət göstəricisidir
- e) alıcılar qiymətə yüksək həssaslıq göstərir**

Sual 148: Xərc qiymətəmələgəlməsində qiymətlərin formalaşmasının əsası deyil:

- a) **ümumi istehsal xərcləri**
- b) məhsul vahidinin istehsalına çəkilən dəyişən xərclər
- c) orta qaimə xərcləri
- d) mənfəətin xüsusi çəki əmsalı
- e) heç biri

06

Sual 149: İstehlak mallarına qiymətqoyma metodlarına aid deyil

- a) qiymət ayrı-seçkiliyinin miqyasının tənzimlənməsi
- b) ucuzlaşdırma
- c) sadələşdirilmiş qiymətəmələgəlmə
- d) **parametrik qiymətəmələgəlmə**
- e) qiymət sıralarının formalaşdırılması

Sual 150: İstehlak xidmətlərinə qiymətqoymada nəzərə alınmayan məsrəf növü hansıdır?

- a) fiziki güc məsrəfləri
- b) sensor məsrəflər
- c) əsəbi-psixi məsrəflər
- d) vaxt məsrəfləri
- e) **pul məsrəfləri**

Sual 151: Ucuzlaşdırmanın miqyası nədən asılıdır?

- a) **əmtəələrin növündən**
- b) qiymətin fəaliyyəti müddətindən
- c) əmtəənin nüfuzluluğu səviyyəsindən
- d) qiymətlərin tərəddüdləri diapozonundan
- e) dövlətin qiymət siyasətinin prioritetlərindən

Sual 152: Differensial qiymətlər ayrı-seçkili qiymətlərdən fərqlənir

- a) xərclərin fərqliliyinə əsaslanmasına görə
- b) keyfiyyətin fərqliliyinə əsaslanmasına görə
- c) xərclərin və keyfiyyətin fərqliliyinə əsaslanmasına görə**
- d) satışdan sonrakı xidmət səviyyəsinə görə
- e) satış yerinin fərqliliyinə görə

Sual 153: Qiymət sıraları yüksək nəticələri təmin edir

- a) onun elementləri diapozonlarla verilsə
- b) onun elementləri qrup qiymətləri ilə verilsə
- c) 2-4 qiymət zonasından ibarət olarsa
- d) 3-4 qiymət zonasından ibarət olarsa**
- e) qiymət sıraları tez-tez dəyişdirilsə

Sual 154: Ucuzlaşdırmanın obyektidir

- a) kənd təsərrüfatı məhsulları
- b) istehlak malları
- c) istehlak avadanlıqları
- d) avtomobillər**
- e) düzgün cavab yoxdur

Sual 155: Ucuzlaşdırmanın məqsədlərinə aid deyil

- a) «geniş çeşid» siyasətinin həyata keçirilməsi
- b) çeşid siyasətində buraxılan səhvlərin aradan qaldırılması
- c) dəbdə olan məhsulların satışının stimullaşdırılması**
- d) mövsümün sonunda qalıq məhsulun satışının sürətləndirilməsi
- e) aşağı keyfiyyətli məhsulun satışının stimullaşdırılması

Sual 156: İstehsal-texniki təyinatlı məhsulların satışına təsir göstərən amillərə aiddir

- a) əmtənin xüsusiyyətləri
- b) bazar konyunkturası
- c) firmanın xüsusiyyətləri
- d) dilerin xüsusiyyətləri
- e) **əmtənin, firmanın və dilerin xüsusiyyətləri**

Sual 157: İstehsal Texniki Təyinatlı məhsullar bazarında alıcının bazar gücü aşağı deyil

- a) alıcı firmanın ölçüsündən
- b) **keçmişdə reallaşdırılan tədarük həcmindən**
- c) gələcəkdə gözlənilən tədarük həcmindən
- d) kredit reytingindən
- e) satıcıdan asılılıqdan

Sual 158: Alıcının bazar gücü baxımından İstehsal Texniki Təyinatlı məhsullar bazarında vəziyyətlər çoxluğuna aid deyil

- a) **fərdi sifarişlər üzrə məmulatın alışı**
- b) yeni məmulatın alışı
- c) modifikasiya olunmuş məmulatın alışı
- d) standart məmulatın alışı
- e) dövlət təşkilatları tərəfindən məmulatın alışı

Sual 159: Mənfəətli satışların artımını təmin edən amildir:

- a) siyasi himayədarlıq
- b) reyting
- c) müəssisənin bazar dəyərinin artımı
- d) **effektiv menecment**
- a. rəqabətqabiliyyətlilik

Sual 160: Kommersiya fəaliyyətinə investisiya qoyuluşunun səmərəliliyi şərtidir:

- a) **rəqabətqabiliyyətliliyin yüksəlməsi**
- b) effektiv menecment
- c) aktivlərin satışının artması
- a. reyting
- d) siyasi himayədarlıq

Sual 161: Kommersiya fəaliyyətinə investisiya qoyuluşunun səmərəliliyi şərti deyil:

- a) rəqabətqabiliyyətliliyin yüksəlməsi
- b) effektiv menecment**
- c) müəssisənin bazar dəyərinin artımı
- d) effektin investisiyalar
- e) heç biri

Sual 162: Nəzəri cəhətdən müəssisənin məqsədidir:

- a) sabitliyin təmin edilməsi
- b) rentabellik
- c) bazar mövqeyinin yaxşılaşdırılması
- d) aktivlərin artımı tempinin maksimumlaşdırılması**
- e) sadalananların hər biri

Sual 163: Nəzəri cəhətdən müəssisənin məqsədi deyil:

- a) aktivlərin artımı tempinin maksimumlaşdırılması
- b) mənfəətin maksimumlaşdırılması
- c) satış həcmnin maksimumlaşdırılması
- d) müəssisənin bazar dəyərinin maksimumlaşdırılması**
- e) bazar mövqeyinin yaxşılaşdırılması

Sual 164: Qiymətqoyma nöqteyi – nəzərindən istehlak bazarının strukturuna aid deyil –

- a) uzunmüddətli istifadə təyinatlı əmtəələr
- b) gündəlik tələbat malları
- c) ərzaq malları
- d) yükdaşıma xidmətləri**
- e) istehlak xidmətləri

Sual 165: Normal əmtəələrin xüsusi növüdür

- a) «nüfuzlu» əmtəələr**
- b) ilkin zərurət malları
- c) sərnəşindəşıma xidmətləri
- d) turizm xidmətləri
- e) xarici istehsal məhsulları

Sual 166: Istehlak mallarının alınması motivi deyil

- a) arzu
- b) tələb**
- c) tələbat
- d) istək
- e) zərurət

Sual 167: Qiymət ayırı-seçkiliyi aid deyil –

- a) müxtəlif məhsulların vahid qiymətlərlə satışı**
- b) məhsulun müxtəlif yerlərdə fərqli qiymətlərlə satışı
- c) məhsulun müxtəlif vaxtlarda fərqli qiymətlərlə satışı
- d) məhsulun müxtəlif alıcılara fərqli qiymətlərlə satışı
- e) alıcının danışıq aparmaq qabiliyyətinə görə fərqli qiymətlərin təyini

Sual 168: Sadələşdirilmiş qiymətəmələgəlmə nədir?

- a) həmcins məhsulun fərqli qiymətlərlə satışı
- b) əmtənin bütün alıcılara differensial qiymətlərlə satışı**
- c) əmtənin ərazi üzrə fərqli qiymətlərlə satışı
- d) əmtənin vaxt üzrə fərqli qiymətlərlə satışı
- e) əmtənin bütün alıcılara bərabər qiymətlərlə satışı

Sual 169: İstehsal texniki təyinatlı məhsulların qiymətlərinə alıcı həssaslığı sxemi

- a) köməkçi materiallar → maşın və avadanlıqlar → komplekstləşdiricilər**
- b) maşın və avadanlıqlar → köməkçi materiallar → komplekstləşdiricilər
- c) komplekstləşdiricilər → maşın və avadanlıqlar → köməkçi materiallar
- d) maşın və avadanlıqlar → komplekstləşdiricilər → köməkçi materiallar
- e) komplekstləşdiricilər → köməkçi materiallar → maşın və avadanlıqlar

Sual 170: İstehsal texniki təyinatlı məhsullara qiymətin formalaşması amili deyil

- a) satılan əmtənin xarakteri
- b) satışa təsir edən amillər
- c) bazar iştirakçılarının əhatə dairəsi
- d) düzgün cavab yoxdur
- e) satılan əmtənin xarakteri və satışa təsir edən amillər**

Sual 171: Aşağıdakı mülahizələrdən hansı səhvdir

- a) İstehsal Texniki Təyinatlı (İTT) məhsullara tələb törəmə xarakter daşıyır
- b) İTT məhsulların istismar xərcləri alış qərarlarına təsir göstərir
- c) İTT faydalılığı başlıca parametrlərin kəmiyyəti ilə qiymətləndirilir**
- d) İTT məhsulların bir hissəsi sabit kapital elementidir
- e) İTT faydalılığı əsas parametrlərin kəmiyyəti ilə qiymətləndirilir

Sual 172: İstehsal Texniki Təyinatlı (ITT) məhsullar bazarında satışa təsir göstərən amil deyil

- a) əmtənin xüsusiyyətləri
- b) alıcıların davranışı**
- c) firmanın xüsusiyyətləri
- d) dilerin xüsusiyyətləri
- e) vasitəçilərin xidmətləri

Sual 173: Differensiallaşdırılmış qiymətəmələgəlmənin çatışmazlığı deyil

- a) alqı-satqı prosesinə vaxt itkisi
- b) əmtələrin satışı prosesinin ləngidilməsi
- c) qiymətin əmtənin istehlak faydalılığını əks etdirilməsi**
- d) həddən artıq güzəştlərin təqdim olunması təhlükəsi
- e) bəzi müştərilər tərəfindən narazılığın yaranması mümkünlüyü

Sual 174: Sadələşdirilmiş qiymətəmələgəlmənin üstün cəhəti deyil

- a) alıcılara elastik təsir imkanlı ticarəti istisna etmir**
- b) satışın idarə olunması asanlaşır
- c) istehlakı «qiymət/qiymətlilik» nisbətləri ilə idarə etmək imkanı yaranır
- d) ticarətin özünəxidmət formasında təşkili
- e) alıcı – satıcı münasibətləri genişlənir

Sual 175: Praktiki cəhətdən müəssisənin məqsədidir:

- a) aktivlərin artımı tempinin maksimumlaşdırılması
- b) mənfəətin maksimumlaşdırılması
- c) satış həcminin maksimumlaşdırılması
- d) müəssisənin bərpa dəyərinin maksimumlaşdırılması
- e) bazar mövqeyinin yaxşılaşdırılması**

Sual 176: Praktiki cəhətdən müəssisənin məqsədi deyil:

- a) sabitliyin təmin edilməsi
- b) rentabellik
- c) bazar mövqeyinin yaxşılaşdırılması
- d) aktivlərin artımı tempinin maksimumlaşdırılması**
- e) sadalananların heç biri

Sual 177: Son hədd xərcləri –

- a) əlavə məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərclər**
- b) məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərclərin son həddi
- c) ümumi istehsal xərclərinin son hədd kəmiyyəti
- d) bütün variantlar doğrudur
- e) doğru variant yoxdur

Sual 178: Son hədd gəliri –

- a) əmtəlik məhsulun satışından əldə edilən gəlir
- b) əlavə məhsul vahidinin satışından əldə edilən gəlir**
- c) məhsul satışından gəlirlərin maksimum həddi
- d) məhsul satışından gəlirlərin minimum həddi
- e) doğru variant yoxdur

Sual 179: Xərc qiymətəmələgəlməsində qiymətlərin formalaşmasının əsası deyil:

- a) ümumi istehsal xərcləri**
- b) məhsul vahidinin istehsalına çəkilən dəyişən xərclər
- c) orta qaimə xərcləri
- d) mənfəətin xüsusi çəki əmsalı
- e) heç biri

Sual 180: Tam qiymət ayrı-seçkiliyi o halda mümkündür ki:

- a) həmcins əmtəə vahidinin hamısına təklif qiymətinə bərabər konkret qiymət müəyyən edilir
- b) həmcins əmtəə vahidinin hər birinə öz qiyməti elə müəyyən edilir ki, artıq hissə tamamilə alıcıda qalır
- c) **həmcins əmtəə vahidinin hər birinə tələb qiymətinə bərabər olan öz qiyməti müəyyən edilir və bütün artıq hissə inhisarçı tərəfindən mənimsənilir**
- d) qiymət elə müəyyən edilir ki, tələb qiyməti müəyyən qiymət səviyyəsini ötüb keçən bütün əmtəə vahidləri bəzi Pn qiyməti ilə reallaşdırılır
- e) doğru cavab yoxdur

Sual 181: Tam rəqabət şəraitində firma üçün tələb əyrisi aşağıdakı ilə üst-üstə düşür

- a) **son hədd və orta gəlir əyriləri**
- b) ümumi gəlir əyrisi
- c) ümumi xərclər əyrisi
- d) son hədd xərcləri əyrisi
- e) son hədd gəliri əyrisi

Sual 182: Təbii inhisar onunla səciyyələnir ki;

- a) **istehsal həcmi artdıqca uzun dövrdə orta xərclər məhsul buraxılışı həcmiləri üzrə dəyişmələrin geniş dairəsində aşağı düşür**
- b) istehsal həcmi artdıqca qısa dövrdə son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabərdir
- c) o, kortəbii olaraq meydana çıxır, süni olaraq yaradılması haqqında isə konkret firmalar razılığa gəlirlər
- d) istehsal həcmi artdıqca uzun dövrdə sabit xərclər artır
- e) sadalananların hamısı doğrudur

Sual 183: Aşağıda verilən mülahizələrdən hansı səhvdir

- a) inhisarçı həmişə qiyməti son hədd xərcləri kəmiyyətindən yuxarı təyin edir
- b) inhisarçı üçün həmişə son hədd gəliri qiymətdən yuxarıdır**
- c) inhisar özündə natamam rəqabətin son halını birləşdirir
- d) bazar üzərində hakimiyyətə malik firmalar tez-tez qiymət ayrı-seçkiliyi təcrübəsinə müraciət edirlər
- e) hamısı doğrudur

Sual 184: Yüksək inhisar qiymətlərinin aşkar etmək üçün aşağıdakı amilin mövcudluğunu sübut etmək zəruridir –

- a) İstehsal (satış) həcmnin qəsdən azaldılması;
- b) Qiymətlərin yüksəldilməsi;
- c) Mənfəət və xərclərin əsassız yüksək ölçüsü;
- d) Digər təsərrüfat subyektlərinə zərər vurulması;
- e) Sadalananların hamısını.**

Sual 185: Azərbaycanca «Antiinhisar fəaliyyəti haqqında» qanun nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- a) 4 mart 1993**
- b) 14 mart 1992
- c) 25 mart 1995
- d) 4 mart 1996
- e) 9 iyun 1994

Sual 186: Alıcıların və satıcıların qiymətə təsiretmə dərəcəsinə görə bazarın növüdür –

- a) tam rəqabət
- b) xalis inhisar
- c) oliqopoliya

- d) inhisar rəqabəti
- e) **cavablar doğrudur**

Sual 187: Dövlət müdaxiləsindən azad fəaliyyət göstərən bazar

- a) sırf rəqabət bazarı
- b) inhisarçı bazarı
- c) istehsal vasitələri bazarı
- d) **azad bazar**
- e) istehlak şeyləri bazarı

Sual 188: İstehlakçı artıqlığı nədir?

- a) alıcının əmtəyə görə ödədiyi pulun məbləği
- b) **əmtənin bazar qiyməti ilə alıcının ona görə ödəməyə hazır olduğu maksimum qiymət arasındakı fərq**
- c) əmtənin bazar qiyməti ilə alıcının ona görə ödəməyə hazır olduğu minimum qiymət arasındakı fərq
- d) tələb qiymətinin dəyişməsi
- e) satıcının əmtəə satışından əldə olduğu pulun məbləği

Sual 189: Təbii inhisar subyektlərinin fəaliyyətinə aiddir

- a) elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri
- b) dəmiryol daşımaları
- c) neft hasilatı
- d) boru kəmərləri ilə təbii qazın nəqd edilməsi
- e) **elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri, dəmiryol daşımaları, boru kəmərləri ilə təbii qazın nəqd edilməsi**

Sual 190: Inhisarçı adətən –

- a) xalis rəqabət şəraitindən az miqdarda istehsal edir
- b) xalis rəqabətli müəssisə ilə müqayisədə yüksək qiymətli məhsul edir
- c) qiyməti orta xərclərə bərabər olan məhsul istehsal edir
- d) hamısı doğrudur
- e) **xalis rəqabət şəraitindən az miqdarda istehsal edir, xalis rəqabətli müəssisə ilə müqayisədə yüksək qiymətli məhsul edir**

Sual 191: Qiymət ayrışdırılışının məqsədi sayılır

- a) istehlakçının rifah səviyyəsinin aşağı salınması
- b) satış həcmının maksimumlaşdırılması
- c) istehlakçı miqdarının azaldılması
- d) **hər bir istehlakçı üçün maksimal qiymətin müəyyən edilməsi**
- e) istehsalçı mənfəətinin maksimumlaşdırılması

Sual 192: Tam rəqabət sahələrində tipik firma

- a) **məhsulun bazar qiymətinə verilmiş qiymət kimi baxır**
- b) yeni firmaların sahəyə daxil olmasına müəyyən dərəcədə nəzarət edə bilər
- a. halda çox məhsul sata bilər ki, qiymət aşağı salınsın
- c) digər firmalara nisbətən nadir məhsul satır
- d) bütün cavablar doğrudur

Sual 193: Nə vaxt deyirlərsə ki, tam rəqabət firması «qiymət alıcısı» sayılır, onda başa düşülür ki,

- a) **əgər firma qiymətə deyil istehsalın həcminə düzəlişlər edərsə, onda firma maksimal mənfəət və ya minimal zərər əldə edir**
- b) firma istehsal xərclərinin səviyyəsinə nəzarət etmədən buraxılış həcminə düzəlişlər edəcək
- c) firma yalnız son hədd xərclərinin kəmiyyətinə dair məlumatlar əsasında istehsalın genişləndirilməsi haqqında qərar qəbul edəcəkdir
- d) məhsulun bazar qiyməti firmanın istehsal haqqındakı qərarına heç bir təsir etmir

e) bütün cavablar doğrudur

Sual 194: Inhisarçı o halda ziyana düşür ki,

- a) onun son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
- b) onun son hədd gəliri son hədd xərclərindən yüksək olsun
- c) onun son hədd xərcləri orta dəyişən xərclərdən yüksək olsun**
- d) hamısı doğrudur
- e) heç biri doğru deyil

Sual 195: İstehsalçının bazar hakimiyyətinin mənbəyi deyil?

- a) sahə təklifində müəssisənin payı;
- b) bazar tələbinin elastikliyi;
- c) müəssisənin qarşılıqlı fəaliyyəti;
- d) yüksək qiymətlərin təyini;**
- e) sadalananların heç biri.

Sual 196: Təbii inhisarlara qarşı dövlət siyasətinin variantları hansılardır?

- a) məhsula son hədd xərcləri səviyyəsində qiymətin müəyyən edilməsi;
- b) məhsula son hədd xərclərindən yüksək qiymətin müəyyən edilməsi;
- c) tenderlərin həyata keçirilməsi;
- d) sadalananların hamısı;**
- e) sadalananların heç biri

Sual 197: Əmtənin bazarda rəqabətə davam gətirən mövqeyinin təmin edilməsi və dəqiq marketinq kompleksinin işlənilib hazırlanması necə adlanır?

- a) bazarın məqsədli segmentlərinin seçilməsi
- b) bazarın segmentləşdirilməsi
- c) bazarda əmtənin mövqeyinin müəyyənləşdirilməsi**

- d) marketinq strategiyası və nəzarət
- e) istehlakçıların alıcı motivlərinin nəzərə alınması

Sual 198: Bazarın normal fəaliyyət göstərilməsinə xidmət edən xidmət müəssisələri, təşkilatları, idarələri sistemi necə adlanır?

- a) bazar mexanizmi
- b) bazar konyunkturu
- c) bazar infrastrukturu**
- d) bazarın subyektləri
- e) bazar seqmenti

Sual 199: Firmanın marketinq fəaliyyəti üçün seçilmiş bir və ya bir neçə bazar seqmenti necə adlanır?

- a) azad bazar
- b) məqsədli bazar**
- c) inhisarçı bazar
- d) sırf rəqabət bazarı
- e) regional bazar

Sual 200: Hər hansı bir oxşar əmtənin alıcı və satıcıların məcmusu

- a) inhisarçı rəqabət bazarı
- b) oliqopolist bazarı
- c) xalis rəqabət bazarı**
- d) xalis inhisar bazarı
- e) aralıq satıcıları bazarı

Sual 201: Qiymət ayır-seçkiliyinin məqsədidir –

- a) istehlakçıların rifah səviyyəsinin yüksəldilməsi
- b) satış həcmının maksimumlaşdırılması
- c) hər bir alıcı üçün maksimum qiymətin müəyyən edilməsi**
- d) alıcıların sayının artırılması
- e) bütün cavablar doğrudur

Sual 202: Birincidərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır –

- a) hər bir firmanın optimal istehsal həcminə
- b) hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə
- c) hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə
- d) hamısı doğrudur
- e) hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə və hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə**

Sual 203: İkinci dərəcəli qiymət ayrı – seçkiliyi əsaslanır

- a) alıcıların gəlirlərinə
- b) məhsul çeşidinə
- c) göndəriş (satış) həcminə
- d) məhsul vahidlərinin qiymət fərqinə**
- e) hamısı doğrudur

Sual 204: Üçüncü dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır

- a) tələb qiymətindəki fərqlərə
- b) alıcıların müxtəlif qruplara (kateqoriyalara) bölünməsinə**
- c) istehlakçı artıqlığının mənimsənilməsinə
- d) alıcıların gəlirlərinə
- e) heç biri doğru deyil

Sual 205: Kurno modelində nəzərdə tutulur ki:

- a) **duopolistlərdən hər biri istehsalın həcmi haqqında qərar qəbul edərkən, hesab edir ki, o, digər duopolistin məhsul buraxılışı həcminə təsir göstərmir**
- b) mükəmməl rəqiblərdən hər biri istehsal həcmi haqqında qərar qəbul edərkən hesab edirlər ki, o, məhsulun qiymətində əks olunmayacaqdır
- c) inhisarçı rəqiblərdən hər biri son hədd xərclərindən yuxarı qiymətlər üzrə resursları əldə edir
- d) oliqopolistlərdən hər biri qərar qəbul edərkən buna digər oliqopolistlərin reaksiya vermək imkanını nəzərə alır
- e) doğru cavab yoxdur

Sual 206: Kvaziinhisar halında (qiymətin müəyyən edilməsində liderlik)

- a) qiymət lideri qiyməti $MC=P$ prinsipi üzrə, qalan firmalar isə $MP=MC$ prinsipi üzrə müəyyən edirlər
- b) qiymət lideri yalnız özü üçün qiyməti müəyyən edir, qalan firmalar isə qiyməti müstəqil müəyyən edirlər
- c) **qiymət lideri qiyməti $MR=MC$ prinsipi üzrə, qalan firmalar isə $MC=P$ prinsipi üzrə müəyyən edirlər**
- d) hamısı doğrudur
- e) hamısı doğru deyil

Sual 207: Oliqopoliya zamanı sınıq tələb əyrisi göstərir

- a) **son hədd gəliri xəttinin qırılmasını**
- b) son hədd xərcləri xəttinin qırılmasını
- c) qiymət son hədd gəlirindən yuxarı olmalıdır
- d) qiymətin müəyyən edilməsində formal razılaşma
- e) sadalananların hamısı doğrudur

Sual 208: Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansıdır?

- a) **məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət**
- b) bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- c) məhsulun keyfiyyəti
- d) azad rəqabət mühiti
- e) satış həcmının artırılması

Sual 209: Bir-birinin qiymətqoyma siyasətinə və marketing strategiyasına həssas olan azsaylı satıcıların çoxlu sayda alıcılarla ticarət etdiyi bazar hansıdır?

- a) nümunəvi bazar
- b) məqsədli bazar
- c) inhisarçı bazar
- d) **oligopolist bazar**
- e) sırf rəqabət bazarı

Sual 210: Kurno modelinə görə –

- a) hər iki firma həmcins məhsul istehsal edir
- b) hər iki firma müstəqil olaraq istehsal haqqında qərar qəbul edir
- c) satıcılar seçilən istehsal həcmələri üzrə öz səhvləri barədə informasiyaya malik deyil
- d) **hamısı doğrudur**
- e) heç biri doğru deyil

Sual 211: Oligopolistik model olan Bertran modelində oligopolistlər –

- a) **rəqib qiymətini əvvəlcədən verilmiş kəmiyyət kimi qəbul edir**
- b) rəqib qiymətini və məhsulunu müqayisə edir
- c) rəqibin marketing strategiyasını nəzərə almır
- d) rəqiblə birbaşa sövdələşməyə üstünlük verir
- e) rəqibin qiymət strategiyasını qəbul edir

Sual 212: Inhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil –

- a) əmtənin differensiallaşdırılması;
- b) çoxlu sayda satıcıların olması;
- c) qiymət ayrı-seçkiliyi;**
- d) qiymət rəqabəti;
- e) qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət.

Sual 213: Inhisar rəqabətli müəssisənin istehsal həcminə təsir strategiyası deyil –

- a) rəqibin qiymət strategiyasının izlənməsi;
- b) qiymətlərdə liderlik;**
- c) parametrlər üzrə differensiallaşma strategiyası;
- d) satışın stimullaşdırılması;
- e) reklam taktikasına yenidən baxılması.

Sual 214: Uzunmüddətli dövrdə inhisar rəqabətli müəssisənin mənfəətinin artırılmasının qeyri-qiymət metodlarıdır –

- a) məhsulun differensiallaşdırılması;
- b) məhsulun təkmilləşdirilməsi;
- c) məhsulun reklam edilməsi;
- d) sadalananların hamısı;**
- e) sadalananların heç biri.

Sual 215: Oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranışı modelidir –

- a) koordinasiya edilməyən oliqopoliya;
- b) müəssisələrin sövdələşmələri;
- c) «qaydalar üzrə oyun»;
- d) sadalananların heç biri;
- e) sadalananların hamısı.**

Sual 216: Oliqopolistlərin koordinasiya edilmiş qiymətlərə nail olması yolları hansılardır?

- a) gizli razılaşmanın bağlanması;
- b) düşünülmüş paralelizm;
- c) qiymət liderliyi;
- d) sahəvi tələbin dəyişkənliyi;
- e) **qiymət liderliyi, düşünülmüş paralelizm və gizli razılaşmanın bağlanması;**

Sual 217: Oliqopolistlər üçün əsas çətinlik nədən ibarətdir?

- a) **rəqiblərin reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi;**
- b) alıcıların reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi;
- c) qiymət strategiyasının seçilməsi;
- d) qiymət taktikasının dəyişilməsi;
- e) qiymətlərə nəzarətin həyata keçirilməsi.

Sual 218: Oliqopolistlər arasında qeyri-qiymət rəqabəti metodu deyil –

- a) məhsulun differensiallaşdırılması
- b) **qiymətin differensiallaşdırılması**
- c) məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- d) reklam işinin təşkili
- e) dizayn və qablaşdırma

09

Sual 219: «Fyuçers» sövdələşmələrində aşağıdakı məqsəd güdülür.

- a) birjanın fəaliyyətini təmin etmək
- b) birjada sövdələşmələr üzrə müqavilələr bağlamaq
- c) alver etmək.
- d) **alver etmək və real sövdələşmələr üçün gələcəkdə baş verə biləcək qiymət artımlarından sığortalanmaq.**

e) qiymət dəyişmələrindən qorunmaq.

Sual 220: Kotirovkanın aşağıdakı metodları vardır:

- a) mövcud qiymətlər haqqında müştərilərə məlumat vermək.
- b) faktiki sövdələşmə qiymətlərinin tələb və təklif üzrə qeydiyyatı və tipik qiymətlərin müəyyən edilməsi**
- c) mövcud qiymətlər üzrə əmtəələrin və ya qiymətli kağızların satılması və alınması.
- d) birjada sövdələşmə üzrə əlavə şərtlər qoyulmaqla dəqiq qiymətlərin göstərilməsi
- e) müasir birjada qiymətlərin təyin edilməsi.

Sual 221: Qiymətli kağızların bazar dəyəri (qiyməti) aşağıdakı amillərlə təyin olunur.

- a) istiqrazlar üzrə faizlərin ödənilmə müddəti.
- b) qiymətli kağızların emitetinin fəaliyyətinin gəlirliliyi.
- c) emitetinin fəaliyyətinin qeyri stabilliyi.
- d) hər bir qiymətli kağızlar növü üzrə riskin dərəcəsi.
- e) qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizinin ölçüsü, inflyasiya səviyyəsi, iqtisadi tsikl fazası, bazarın cari konyunkturu, fond bazarlarının dövlət tədbirləri vasitəsi ilə tənzimlənməsi.**

Sual 222: Valyuta məzənnəsi dedikdə başa düşülür.

valyuta birjalarında sövdələşmələrin bağlanması qaydası.

hər hansı bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkələrin valyutası ilə ifadəsinin dəyəri, qiyməti.

dünya bazarlarında satılmış və ya alınmış əmtəənin dəyəri.

inkişaf etmiş ölkələrin sərbəst dönərli valyutası.

xarici valyutanın alınması və satılması.

Sual 223: Valyuta sövdələşmələrinin aşağıdakı növlərini fərqləndirmək qəbul edilir

- a) valyutanın alqı-satqısı üzrə valyutanın alıcıya təcili çatdırılmasını yerinə yetirən «SPOT» sövdələşməsi.
- b) «Forvard» sövdələşməsi
- c) «Spot» kassa əməliyyatı, «forvart» sövdələşməsi, xərci çıxarılmış gəlir olan kombinasiyalı.**
- d) valyutanın alınması təcili satılması isə müəyyən müddətdən sonra aparılan kombinasiyalı sövdələşmə.
- e) «Spot» və «Forvard» sövdələşmələri

Sual 224: Real məhsulun istehlakçıya çatdırılması üçün birjada bağlanan sövdələşmə:

- a) spot**
- b) fyuçers
- c) ofset
- d) forvord
- e) forsmajor

Sual 225: Birja əmtəələrinə aid edilmir

- a) bitkiçilik mənşəli məhsullar
- b) heyvandarlıq mənşəli məhsullar
- c) energetika məhsulları
- d) maşın və avadanlıqlar**
- e) metallar

Sual 226: Valyuta dönərliliyinin aşağıdakı halları fərqləndirilir.

- a) **maliyyə valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, xarici dönərlilik, qismən dönərlilik, tam dönərlilik**
- b) milli valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, daxili dönərlilik, tam dönərlilik.
- c) valyutanın sərbəst dönərliliyi, qismən dönərlilik, tam dönərlilik, maliyyə-valyuta dönərliliyi.
- d) sərbəst valyuta dəyişməsi, daxili bazarda bütün əmtəə növünə pul vahidinin sərbəst dəyişməsi
- e) idxal-ixrac əməliyyatlarının geniş inkişafı, xarici sahibkarlara daxili və xarici bazarlarda milli valyutadan istifadəyə icazə hüququ.

Sual 227: Birja əmtəələrini digər əmtəələrdən fərqləndirən əlamət deyil

- a) əmtəələr həmcinsdir
- b) standartlaşma üçün yararlıdır
- c) əmtəəyə olan tələb kütləvi xarakter daşıyır
- d) əmtəəyə olan tələb adətən təklifi üstələyir**
- e) tələb və təklif asanlıqla pronozlaşdırılır

Sual 228: Krossinq nədir?

- a) əmtəə təklifinin süni olaraq azaldılması
- b) əmtəə təklifinin süni olaraq artırılması
- c) əmtəəyə yüksək tələbin olması barədə süni təsəvvürün yaradılması**
- d) tələbin və təklifin balanslaşdırılması
- e) süni əmtəə qıtlığının yaradılması

Sual 229: Dou-Cons indeksi neçə variantda və neçə şirkət üzrə hesablanır?

- a) 3 variant və 65 şirkət;
- b) 4 variant və 65 şirkət;**
- c) 3 variant və 60 şirkət;
- d) 4 variant və 55 şirkət;
- e) 1 variant və 65 şirkət;

Sual 230: Dünya təcrübəsində tətbiq olunan məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunması metodlarının sayı nə qədərdir?

- a) on
- b) üç
- c) beş
- d) altı**
- e) on iki

Sual 231: Məişət xidmətləri tarifləri olmalıdır:

- a) təsbit olunan
- b) dəyişkən**
- c) ayrı-seçkili
- d) mövsümi
- e) sürüşkən

Sual 232: Hazırda aşağıdakı tariflərdən biri dövlət tərəfindən tənzimlənmişdir?

- a) kommunal xidmətlər
- b) sərnişin nəqliyyatı
- c) rabitə
- d) məişət xidməti tarifləri**
- e) bütün cavablar düzgün deyil

Sual 233: Gömrük tarifləri aşağıdakı funksiyaları yerinə yetirir:

- a) fiskal
- b) fiskal və proteksionist**
- c) stimullaşdırıcı
- d) bölüşdürücü
- e) proteksionist

Sual 234: Aşağıdakılardan hansı kredit resurslarına qiymətoyma modeli deyil

- a) qiymət liderliyi modeli
- b) praym-reyt modeli
- c) kep modeli
- d) «dəyər+» modeli
- e) **Delfi modeli**

Sual 235: Pul təklifi sabit qalarsa pula olan tələbin artması:

- a) qiymətlərə təsir etmir
- b) qiymətləri sabit saxlayır
- c) **qiymətlərə yüksəldici təsir göstərir**
- d) qiymətləri aşağı salır
- e) qiymətlərlə heç bir ədaqəsi yoxdur

Sual 236: Valyuta sövdələşmələrinin aşağıdakı növlərini fərqləndirmək qəbul edilir

- a) valyutanın alqı-satqısı üzrə valyutanın alıcıya təcili çatdırılmasını yerinə yetirən «SPOT» sövdələşməsi.
- b) «Forward» sövdələşməsi.
- c) **«Spot» kassa əməliyyatı, «forvart» sövdələşməsi, xərci çıxarılmış gəlir olan kombinasiyalı.**
- d) valyutanın alınması təcili satılması isə müəyyən müddətdən sonra aparılan kombinasiyalı sövdələşmə.

«Spot» və «Forward» sövdələşmələri.

Sual 237: Valyuta dönərliliyinin aşağıdakı halları fərqləndirilir.

- a) **maliyyə valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, xarici dönərlilik, qismən dönərlilik, tam dönərlilik.**

- b) milli valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, daxili dönərlilik, tam dönərlilik.
- c) valyutanın sərbəst dönərliliyi, qismən dönərlilik, tam dönərlilik, maliyyə-valyuta dönərliliyi.
- d) sərbəst valyuta dəyişməsi, daxili bazarda bütün əmtəə növünə pul vahidinin sərbəst dəyişməsi.
- e) idxal-ixrac əməliyyatlarının geniş inkişafı, xarici sahibkarlara daxili və xarici bazarlarda milli valyutadan istifadəyə icazə hüququ.

Sual 238: Pul kütləsinin əsas elementi deyildir

- a) dövriyyədə olan nağd pul
- b) tələb olunanadək depozitlər
- c) hesablaşma hesabında olan depozitlər
- d) qiymətli kağızlar**
- e) valyuta hesabına olan depozitlər

Sual 239: Aqrar-sənaye kompleksində nominal müdafiə əmsalı necə hesablanır?

- a) məhsulun daxili qiymətindən xarici qiyməti çıxılır
- b) məhsulun daxili qiymətinə gömrük rüsumları əlavə edilir
- c) məhsulun xarici qiymətindən vergi və rüsumlar çıxılır
- d) məhsulun xarici qiyməti daxili qiymətinə bölünür**
- e) məhsulun daxili qiymətinə ixrac əlavələri daxil edilir

Sual 240: Bu göstərici bazarın təmərküzləşmə səviyyəsini xarakterizə etmir.

- a) müəssisənin bazar payı indeksi.**
- b) təmərküzləşmə indeksi.
- c) Linda indeksi.
- d) Herfendal-Hirşman indeksi.
- e) Lerner indeksi.

Sual 241: Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətləri ilə kənd təsərrüfatında istifadə olunan sənaye məhsullarının qiyməti hansı indekslə tənzimlənir?

- a) Linda indeksi
- b) Laspeyres indeksi
- c) paritet qiymət indeksi**
- d) istehlak qiymətləri indeksi
- e) orta qiymətlər indeksi

Sual 242: Yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə bu amilin təsiri nəzərə alınmır.

- a) xərclər.
- b) tələb və təklif balansı.
- c) energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri.
- d) dünya bazar qiymətləri.
- e) IEOÖ daxili bazar qiymətləri.**

11

Sual 243: Torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət hüququ əhatə edir

- a) torpağın üst qatını;
- b) torpağın üst qatını, qapalı su tutarlarını;
- c) torpağın üst qatını, qapalı su tutarlarını, meşələri;**
- d) torpağın üst qatını, qapalı su tutarlarını, meşələri və onun altında olan faydalı qazıntıları;
- e) torpağın üst qatını, qapalı su tutarlarını, meşələri və onun altında olan təbii resursları.

Sual 244: Aşağıdakılardan hansı doğru deyil?

- a) bina və qurğular servitutla yüklü edilə bilər;
- b) servitut başqasının torpaq sahəsindən istifadəni məhdudlaşdıran hüquqdur;

- c) torpağın servitutla yüklü edilməsi mülkiyyətçini həmin sahədən istifadə hüququndan məhrum edir;
- d) mülkiyyətçi maraqlarına uyğun servitut qoyulan şəxsdən torpaqdan istifadəyə görə haqq tələb edə bilər;
- e) **servitut daşınmaz əmlakın mülkiyyətçisinin qonşu torpaq sahəsindən elektrik xətlərinin, boru kəmərlərinin çəkilməsi və digər ehtiyacları naminə qoyula bilər.**

Sual 245: Qanunvericiliklə müəssisə əmlak hesab olunurmu?

- a) olunmur
- b) **olunur, bütövlükdə əmlak kompleksi kimi;**
- c) müəssisənin yalnız istehsal bölməsi hesab olunur
- d) müəssisənin yalnız xidmət bölməsi hesab olunur
- e) müəssisənin qeyri-maddi aktivlərindən əlavə hissəsi hesab olunur

Sual 246: Əmlaka olan hüquqların və onlarla aparılan sövdələşmələrin qeydiyyatı aparılır –

- a) **əmlakın yerləşdiyi ərazi üzrə;**
- b) mülkiyyətçinin yaşayış yeri üzrə;
- c) icarəçinin yaşayış yeri üzrə;
- d) sifarişçinin yaşayış yeri üzrə;
- e) müvafiq qeydiyyat mütləq deyil

Sual 247: Qiymətləndirmənin aparılması üzrə müqavilə -

- a) şifahi formada bağlanıla bilər;
- b) qiymətləndirmə müqavilə bağlanılmadan da aparıla bilər;
- c) yazılı formada bağlanılır və notariusda təsdiq olunur;
- d) **yazılı formada bağlanılır və notariusda təsdiqinə ehtiyac yoxdur;**
- e) sadalanan variantlardan istənilən biri tətbiq oluna bilər

Sual 248: Qiymətləndirici tərtib etdiyi hesabatları saxlanılmalıdır

- a) 1 il
- b) 2 il
- c) 3 il**
- d) 5 il
- e) onu sifarişçiyə təqdim etməklə saxlamaya da bilər

Sual 249: Qiymətləndirmənin aparılmasına görə ödəniş məbləği müqavilədə aşağıdakı kimi göstərilə bilər –

- a) 200\$
- b) qiymətləndirilən obyektin dəyərinin 0,5%-i qədər
- c) qiymətləndirilən obyektin dəyərinin 1%-i qədər
- d) göstərilməyədə bilər
- e) 100 manat**

Sual 250: Qiymətləndirmə yanaşmalarından hansı torpağın dəyərinin ayrılıqda qiymətləndirilməsini tələb edir?

- a) bazar;
- b) xərc;**
- c) gəlir;
- d) sadalananların hamısı;
- e) sadalananların heç biri.

Sual 251: Xalis aktivlərin dəyərinin müəyyən edilməsi məqsədilə adətən balansın hansı maddəsində düzəlişlər edilir?

- a) əsas vasitələr;
- b) debitor borclar;
- c) kreditor borclar;
- d) ehtiyatlar;

e) pul vəsaitlər.

Sual 252: Əsas fondların hansına amortizasiya ayırmaları hesablanır?

- a) **torpaq sahələri**
- b) tikililər
- c) ötürücü qurğular
- d) alətlər
- e) istehsal və təsərrüfat inventarı

Sual 253: Aşınmanın hansı forması konstruksiyanın köhnəlməsidir?

- a) fiziki
- b) **funksional**
- c) xarici
- d) iqtisadi
- e) heç biri

Sual 254: Əgər mütləq likvidlik əmsalı 0,99-a bərabər olarsa, müəssisə hesab olunur

- a) kredit qabiliyyətli
- b) məhdud kredit qabiliyyətli
- c) **kredit qabiliyyətli olmayan**
- d) likvid müəssisə
- e) müflisləşmiş müəssisə

Sual 255: Əmlakın qiymətləndirilməsinin məhdudlaşdırıcı şərti deyil

- a) **informasiyadan istənilən məqsədlərlə oluna bilər**
- b) qiymətləndirmə yalnız hesabatda göstərilən tarixə etibarlıdır
- c) qiymətləndirmə yalnız hesabatda göstərilən məqsəd üçün etibarlıdır

- d) müəssisənin maliyyə vəziyyəti və biznesin aparılmasının maliyyə şərtləri
- e) Əmlak bazarında fəaliyyətin dövlət tənzimlənməsi

Sual 256: Gəlir yanaşmasının əsaslı tətbiqi üçün aşağıdakı şərtin yerinə yetirilməsi zəruri deyil

- a) qiymətləndirilən obyekt gəlir gətirilməlidir
- b) qiymətləndirilən obyektin analoqları olmalıdır**
- c) gələcək gəlirlərin kəmiyyətini hesablamaq olar
- d) sadalananların heç biri
- e) əmlaka xas olan risklər

Sual 257: Gəlir yanaşması əmlakın qiymətləndirilməsinin hansı prinsipinə əsaslanır?

- a) gözləmə prinsipi
- b) tarazlıq prinsipi
- c) tələb-təklif və rəqabət prinsipi
- d) sadalananların hamısı**
- e) sadalananların heç biri

Sual 258: Gəlir yanaşması əmlakın qiymətləndirilməsinin hansı prinsipinə əsaslanır?

- a) xarici təsir prinsipi**
- b) əvəzetmə prinsipi
- c) artan və azalan verim prinsipi
- d) rəqabət prinsipi
- e) tarazlıq prinsipi

Sual 259: Gəlir yanaşmasının əsaslandığı gələcək gəlir növü hansıdır?

- a) potensial ümumi gəlir
- b) həqiqi ümumi gəlir
- c) vergilərin ödənilməsinədək pul axını
- d) sadalananların hamısı**
- e) sadalananların heç biri

Sual 260: Gəlir yanaşmasının əsaslandığı gələcək gəlir növü deyil

- a) xalis əməliyyat gəliri
- b) vergilər ödənildikdən sonra pul axını
- c) əmlak obyektinin rentabelliği**
- d) reversiya dəyəri
- e) əmlak satışından mümkün pul daxilolmaları

Sual 261: Gəlirlərin müxtəlif növlərinin proqnoz hesablarının əsasında hansı göstərici durur?

- a) icarə haqqının müqavilə dərəcəsi
- b) icarə haqqının bazar dərəcəsi
- c) illik icarə haqqı dərəcəsi**
- d) icarə müqaviləsi
- e) reversiya dəyəri

Sual 262: Əmlak obyektlərinin icarə bazarını hansı seqmentlərə bölmək olar?

- a) dövlət əmlakının icarə bazarı
- b) gizli icarə bazarı
- c) kommersiya daşınmaz əmlakının icarə bazarı
- d) sadalananların hamısı**
- e) sadalananların heç biri

12

Sual 263: Müqayisə yanaşmasının əsasını təşkil edən prinsip deyil

- a) tələb
- b) gözləmə**
- c) tarazlıq
- d) əvəzetmə
- e) təklif

Sual 264: Müqayisə yanaşmasının əsasını təşkil edən prinsipdir

- a) tarazlıq
- b) əvəzetmə
- c) tələb, təklif və rəqabət
- d) sadalananların hamısı**
- e) sadalananların heç biri

Sual 265: Əmlakın müqayisə yanaşması ilə qiymətləndirilməsi üçün zəruri informasiyanın tərkibinə daxil deyil

- a) qiymətləndiricinin peşə-ixtisas səviyyəsi**
- b) qiymətləndirmə obyektinin fiziki və iqtisadi göstəriciləri
- c) analoq obyektin fiziki və iqtisadi göstəriciləri
- d) qiymətləndirilən və analoq obyektin əhatəsi üzrə məlumatlar
- e) analoq obyekt barədə bazar yaxud qiymət informasiyası

Sual 266: Əmlakın qiymətləndirilməsinə müqayisə yanaşmasının metodu hansıdır?

- a) qalıq texnikası
- b) gəlirlərin birbaşa kapitallaşdırılması
- c) gəlirlərin dolaylı kapitallaşdırılması

d) qiymət və gəlirlərin gətirilməsi

e) əvəzetmə dəyəri metodu

Sual 267: Müqayisə yanaşmasını digər yanaşmalardan fərqləndirən alət və üsullar hansılardır?

a) müqayisə vahidləri

b) düzəlişlərin (təshihlərin) növləri

c) düzəlişlərin hesablanması metodları

d) müqayisə elementləri

e) sadalananların hamısı

Sual 268: Torpaq sahəsinin qiymətləndirilməsində bu müqayisə vahidlərindən istifadə olunmur

a) 1 ha torpaq sahəsinin qiyməti

b) 1 ar torpaq sahəsinin qiyməti

c) 1 frontal metr torpaq sahəsinin qiyməti

d) 1 kv/m torpaq sahəsinin qiyməti

e) 1 kub/m torpağın qiyməti

Sual 269: Torpaq sahələrinin qiymətləndirilməsi zamanı tikililəri olan sahələrin hansı müqayisə vahidlərindən istifadə olunmur?

a) 1 kv/m ümumi sahənin qiyməti

b) 1 ar torpaq sahəsinin qiyməti

c) icarə üçün nəzərdə tutulan 1 kv/m sahənin qiyməti

d) 1 kub/m torpağın qiyməti

e) icarə üçün nəzərdə tutulan 1 kv/m sahənin istifadəsindən əldə olunan gəlir

Sual 270: Aşağıdakılardan hansı likvid dəyərin mahiyyətinə uyğun gəlir?

- a) konkret fakt üzrə hesablanmış dəyəri;
- b) konkret investorun tələblərinə əsaslanan dəyər;**
- c) müəssisənin aktivlərinin ayrı-ayrılıqda reallaşdırılması əsasında hesablanan dəyər;
- d) iflas həddində olan müəssisənin dəyəri;
- e) müəssisənin satış qiyməti ilə aktivlərinin ayrı-ayrılıqda satışından əldə olunan gəlir arasındakı fərq.

13

Sual 271: Gəlirlərin kapitallaşdırılması metodu nəyə əsaslanır?

- a) kapitallaşma dərəcəsinə və gözləmə prinsipinə
- b) üç dəyişkən kəmiyyətə – gəlirə, kapitallaşdırma əmsalına və dəyərdən istifadə olunmasına**
- c) əldə olunan gəlirin, risksiz qurumlarda yerləşdirilməsindən əldə olunan gəlirlə müqayisəsinə əsaslanır
- d) oxşar əmlakların istifadəsindən gözlənilən gəlirlərin müqayisəsinə əsaslanır
- e) qiymətləndiricinin hesablamaları tam amortizasiya çıxılmaqla, qiymətləndirilən əmlakın yaxud aktivin təkrar istehsalı yaxud əvəz olunması xərclərinə əsaslanır

Sual 272: Gəlirlərin kapitallaşdırılması metodu zamanı hansı amilin nəzərə alınması vacibdir?

- a) torpaq amilinin
- b) kapital amilinin
- c) idarəetmə amilinin
- d) risk amilinin**
- e) bazarın konyukturasının

Sual 273: Gəlirlərin kapitallaşdırılması metodu.....?

- a) qiymətləndirilən obyektin dəyərini onun potensial mənfəətliliyi baxımından müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir**

- b) qiymətləndirilən obyektin bazar və inventar dəyərini müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir
- c) qiymətləndirilən torpağın və onun üzərindəki obyektin dəyərini müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir
- d) qiymətləndirilən obyektin dəyərini mənfəətliliyi baxımından müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir
- e) qiymətləndirilən obyektin dəyərini vergiyə cəlb olunması məqsədilə müəyyənləşdirmək üçün önəmli olan metodlardan biridir

Sual 274: Gəlirlərin kapitallaşdırılması metodundan .....?

- a) investisiya (kapital qoyuluşu) dəyərini müəyyənləşdirilməsində də istifadə edilir
- b) ayrı-ayrı yanaşmaların tərkibindəki metodların tətbiqi prosesində də istifadə edilir**
- c) təkrar istehsal dəyərini müəyyənləşdirilməsində də istifadə edilir
- d) əmlakın real bazar dəyərini, həmçinin məhdud bazar şəraitində də dəyərini müəyyənləşdirilməsində istifadə edilir
- e) heç biri doğru deyil

14

Sual 275: Fərdi yaşayış fonduna daxil olan özəlləşdirilmiş mənzillərin inventar dəyəri texniki pasport tərtib edildikdən sonra aşağıdakı hansı qaydada ilə hesablanır?

- a) hamısı düzdür**
- b) Binanın ilkin balans dəyəri əsas götürülərək aşınma ayırmaları çıxılır, həcm vahidinin dəyəri təyin edilərək, mənzilin həcminə vurulur
- c) «Tikildiyi vaxtdan asılı olaraq əsas vəsaitlərin (fondların) yenidən qiymətləndirilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1993-cü il 29 yanvar tarixli 57 sayılı əmsalı ilə
- d) Qeyri-yaşayış binaları Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin qərarları ilə təsdiq edilmiş texniki pasport formaları üzrə inventarlaşdırılır

e) hamısı səhvdir

Sual 276: Bazar qiymətləri haqqında məlumat toplamaq mümkün olmadıqda, aşağıdakı qiymətləndirmə üsullarından hansından istifadə edilə bilər ?

- a) **Təkrar satış qiymətinə əsasən**
- b) İlk satış qiymətinə əsasən
- c) Bazar qiymətlərinə əsasən
- d) İnvestisiya dəyərinə əsasən
- e) hamısı düzdür

Sual 277: Bazar qiymətləri haqqında məlumat toplamaq mümkün olmadıqda, aşağıdakı qiymətləndirmə üsullarından hansından istifadə edilə bilər ?

- a) dəyərin müəyyənləşdirilməsinə üsuluna görə
- b) **İlkin satış qiymətinə əsasən**
- c) Bazar qiymətlərinə əsasən
- d) hamısı səhvdir
- e) hamısı düzdür

Sual 278: Alqı-satqı zamanı qanunamüvafiq surətdə sahiblik hüququnun satıcıdan alıcıya keçməsinə ifadə edir. Bu zaman aşağıdakılardan hansı istifadə olunur?

- a) **hamısı düzdür**
- b) obyekt qənaətbəxş müddət ərzində açıq bazara çıxarılır
- c) qiymət xüsusi kreditləşmənin və ya tərəflərdən birinin digərinə güzəşt etməsinin nəticəsi deyil
- d) qiymət xüsusi kreditləşmənin və ya tərəflərdən birinin digərinə güzəşt etməsinin nəticəsi deyil
- e) hamısı səhvdir

Sual 279: Sərmayəçinin məqsədli tələbatını ödəmək üçün həmin obyektədən gözlənilən gəliri nəzərə almaqla ödəyə biləcəyi ən yüksək qiymətdir. Bu hansı dəyərdir?

- a) **investisiya dəyəri**
- b) bazar dəyəri
- c) mübadilə dəyəri
- d) utilləşdirmə dəyəri
- e) tam bərpa dəyəri

Sual 280: Qiymətləndirmə obyektinə vergiqoyma bazasının müəyyən edilməsi üçün istifadə olunan dəyər. Bu hansı dəyərdir?

- a) **vergiqoyma dəyəri**
- b) tam bərpa dəyəri
- c) investisiya dəyəri
- d) istifadə dəyəri
- e) likvidlik dəyəri

Sual 281: Obyektin bütün xassələrinə görə deyil, yalnız qalıq funksional, konstruktiv və istismar göstəriciləri üzrə çəkilən xərclər hansı dəyərə aiddir?

- a) **qalıq əvəzetmə dəyəri**
- b) sığorta dəyəri
- c) əvəzetmə dəyəri
- d) vergiqoyma dəyəri
- e) təkrar emal dəyəri

Sual 282: Oxşar tikinti obyektindəki tikintinin oxşar materiallar və eyni texnologiya üzrə aparılması hansı dəyərə aiddir?

- a) **təkrar istehsal dəyəri**
- b) tam bərpa dəyəri

- c) util dəyəri
- d) qalıq dəyəri
- e) sığorta dəyəri

Sual 283: Tam bərpa dəyərindən əmlakın ötən xidmət müddətindəki ümumi dəyərsizləşməni çıxmaqla müəyyən edilən dəyər hansıdır?

- a) qalıq bərpa dəyəri**
- b) istehlak dəyəri
- c) qırıntıların dəyəri
- d) qalıq əvəzetmə dəyəri
- e) vergiqoyma dəyəri

Sual 284: Binaların onların texniki inventarlaşdırılması əsasında qiymətləndirmə anında mövcud olan fiziki köhnəlmə dəyəri çıxılmaqla həqiqi dəyəri üzrə müəyyən edilən dəyər hansıdır?

- a) inventar dəyəri**
- b) qırıntıların dəyəri
- c) util dəyəri
- d) təkrar istehsal dəyəri
- e) investisiya dəyəri

Sual 285: Obyektdə mövcud olan yararlı materialların dəyəri hansı dəyər adlanır?

- a) util dəyəri**
- b) əvəzetmə dəyəri
- c) istehlak dəyəri
- d) qalıq əvəzetmə dəyəri
- e) tam bərpa dəyəri

Sual 286: Bütün funksional xassələrinə və fiziki parametrlərinə görə oxşar obyektin yararlılıq və müştəri cəlbətmə xassələrini tamamilə özündə əks etdirən qiymətləndirmə obyektinin dəyəri hansı dəyərdir?

- a) **tam bərpa dəyəri**
- b) sığorta dəyəri
- c) investisiya dəyəri
- d) vergi tutma dəyəri
- e) qalıq əvəzetmə dəyəri

Sual 287: Qiymətləndirilən obyektin qiymətləndirmə tarixinə bazar qiyməti ilə oxşarının yaradılmasına çəkiləsi xərclərin məbləği nəzərdə tutan dəyər hansıdır?

- a) **əvəzetmə dəyəri**
- b) tam bərpa dəyəri
- c) qırıntıların dəyəri
- d) istehlak dəyəri
- e) util dəyəri

Sual 288: Əmlakın dəyəri şəraitdən, istifadə olunma təyinatından, texnologiyanın yeniləşməsindən asılı olan dəyər hansıdır?

- a) **istehlak dəyəri**
- b) investisiya dəyəri
- c) tam bərpa dəyəri
- d) mübadilə dəyəri
- e) sığorta dəyəri

Sual 289: Qiymətləndirilən obyektin açıq və rəqabətli bazarda tələb və təklif amillərinin təsiri altında formalaşan qiyməti kimi qəbul olunan dəyər hansı dəyərdir?

- a) **mübadilə dəyəri**

- b) sığorta dəyəri
- c) qalıq əvəzetmə dəyəri
- d) ilkin istehsal dəyəri
- e) əvəzetmə dəyəri

Sual 290: Məhdudluğu səbəbindən mülkiyyətin satılmasından real əldə oluna biləcək pulun məbləği hansı dəyərə aiddir?

- a) likvid dəyəri**
- b) qırıntıların dəyəri
- c) istifadə dəyəri
- d) istehlak dəyəri
- e) mübadilə dəyəri

Sual 291: Kredit almaq məqsədi ilə girov qoyulan qiymətləndirmə obyektinin dəyəri hansı dəyərdir

- a) girov dəyəri**
- b) sığorta dəyəri
- c) istehlak dəyəri
- d) vergi dəyəri
- e) istifadə dəyəri

15

Sual 292: Vəsait qoyuluşu prinsipi dedikdə?

- a) istehsal amillərinə çəkilən xərcləri ödədikdən sonra torpaq sahəsinə ayrılmış təmiz gəlir kimi müəyyən edilməsidir
- b) istehsal amilinin konkret elementinin mövcudluğunun nəticəsi olan əmlakın dəyərinə olan əlavədir**
- c) istehsal amilinin bütün elementlərinin mövcudluğunun nəticəsi olan əmlakın dəyərinə olan əlavədir
- d) istehsal amilinin müəyyən elementinin mövcudluğunun nəticəsi olan əmlakın dəyərinə olan əlavədir

- e) istehsal amilinin bir neçə elementinin mövcudluğunun nəticəsi olan əmlakın dəyərinə olan əlavədir

Sual 293: Balans prinsipi dedikdə?

- a) əmlakın bütün növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman istehsal amillərinin optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir
- b) əmlakın konkret növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman istehsal amillərinin optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir
- c) əmlakın hər hansı növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman kapitalın optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir
- d) əmlakın hər hansı növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman istehsal amillərinin optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir**
- e) əmlakın hər hansı növünə torpağın maksimal dəyəri əldə olunduğu zaman əməy ehtiyatlarının optimal əlaqələndirilməsinin uyğun gəlməsidir

Sual 294: Artan və azalan gəlirlər prinsipi dedikdə?

- a) istehsal amillərinin bütün resurslarının artması zamanı təmiz gəlirin həcmnin əvvəlcə artması, sonra isə azalmağa başlamasıdır
- b) istehsal amillərinin hər hansı resursunun artması zamanı təmiz gəlirin həcmnin əvvəlcə azalmağı, sonra isə artmağa başlamasıdır
- c) istehsal amillərinin hər hansı resursunun artması zamanı təmiz gəlirin həcmnin əvvəlcə azalmağı, sonra isə artmağa başlamasıdır**
- d) istehsal amillərindən biri olan kapital resursunun artması zamanı təmiz gəlirin həcmnin əvvəlcə artması, sonra isə azalmağa başlamasıdır
- e) istehsal amillərindən biri olan torpaq resursunun artması zamanı təmiz gəlirin həcmnin əvvəlcə artması, sonra isə azalmağa başlamasıdır

Sual 295: İqtisadi ölçü prinsipi dedikdə?

- a) **istənilən bazarda əmlakın müxtəlif növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan torpağın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür**
- b) konkret bazarda əmlakın müxtəlif növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan torpağın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür
- c) istənilən bazarda əmlakın konkret növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan torpağın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür
- d) istənilən bazarda əmlakın müxtəlif növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan kapitalın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür
- e) istənilən bazarda əmlakın müxtəlif növlərindən daha effektiv istifadə üçün zəruri olan kapitalın optimal kəmiyyətinin mövcudluğu başa düşülür

Sual 296: İqtisadi bölgü prinsipi dedikdə?

- a) obyektin dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki elementləri və ona olan hüquqları bölmək və birləşdirməyin mümkünlüyüdür
- b) **obyektin maksimal dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki elementləri və ona olan hüquqları bölmək və birləşdirməyin mümkünlüyüdür**
- c) obyektin maksimal dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki elementləri və ona olan hüquqları bölməyin mümkünlüyüdür
- d) obyektin maksimal dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki elementləri və ona olan hüquqları birləşdirməyin mümkünlüyüdür
- e) obyektin maksimal dəyərini əldə etməkdən ötrü daşınmaz əmlakın fiziki elementləri bölmək və birləşdirməyin mümkünlüyüdür

Sual 297: Aşağıdakılardan hansı qiymətləndirmə fəaliyyətinin məqsədidir?

- a) əmlakın vergitutma bazasının müəyyənləşdirilməsi,
- b) əmlakın girov qoyulması,
- c) əmlakın sığorta olunması,
- d) investisiya qoyuluşları,
- e) **hər biri doğrudur.**

Sual 298: Aşağıdakılardan hansı analitik tərkibli göstəricilərə aid deyil?

- a) mövcud əmlak bazarının keçmiş və gələcək vəziyyətinin öyrənilməsi və onun təhlili;
- b) sifarişçinin təqdim etdiyi sənədlərin nəzərdən keçirilməsi və düzgünlüyünün mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilməsi;
- c) qiymətləndirilən obyektin qiymətinə təsir göstərən amillər ətrafında mülahizələrin təhlili;
- a. prosesə başlayarkən mümkün və məqsədəuyğun olan qiymətləndirmə yanaşmaları və metodları, habelə məlumat mənbələrinin seçilməsi;
- b. müxtəlif üsullarla əldə edilən məlumatların riyazi düsturlar vasitəsi ilə bir neçə variantda hesablanması**

Sual 299: Azərbaycan Respublikasının “Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında” Qanun neçənci ildə qəbul olunub?

- a) 1995
- b) 1996
- c) 1997
- d) 1998**
- e) 1999

Sual 300: Qiymətləndirmənin məqsədindən asılı olaraq qiymətləndirmənin növləri hansılardır?

- a) kütləvi və könüllü;
- b) könüllü və fərdi;
- c) kütləvi və mütləq;
- d) kütləvi və fərdi**
- e) fərdi və mütləq